

HRVATSKI VOJNIK

Broj 98/99. Godina III. 11. kolovoza 2006. www.hrvatski-vojnik.hr BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

U Kninu svečano obilježen Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i 11. godišnjica vojno-redarstvene operacije Oluja

Operacija Oluja provedena je po svim pravilima ratovanja

Prvi vikend u kolovozu protekao je u znaku obilježavanja Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i 11. godišnjice vojno-redarstvene operacije Oluja i održavanja 291. Sinjske alke

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@morf.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morf.hr)

Urednici rubrika: Marija Alvir

(marija.alvir@morf.hr), Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlóv, Milenka Pervan Stipić

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morf.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Lektori: Danica Pajić, Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovac d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci 30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovac d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovac d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.
 Tisak:
AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska<http://www.hrvatski-vojnik.hr>E-mail: hvojnik@morf.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2006.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

***U Kninu svečano obilježen
Dan pobjede i domovinske
zahvalnosti i 11. godišnjica
vojno-redarstvene
operacije Oluja***

*"U vojnem smislu operacija
Oluja je provedena po svim
pravilima ratovanja, poštujući
međunarodne konvencije..."
kazao je predsjednik Mesić*

Strana 4

Održana 291. Sinjska alka

*Izvrsno organizirana ovogodišnja se Sinjska
alka vratila svojim iskonskim vrijednostima,
a titulu slavodobitnika s tri pogotka u sridu i
osvojenih 9 punata odnio je najstariji sudionik
ovogodišnje Alke Ante Poljak*

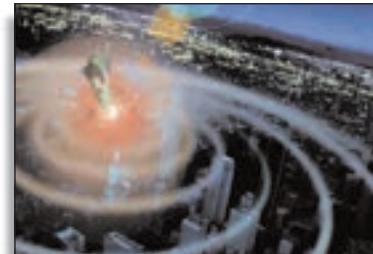
Strana 6

***Ljetni kamp kadeta
Kadetske škole ZZIO-a
"Petar Zrinski"***

*"Tijekom obuke naši kadeti
postižu vrhunske rezultate.
Motivacija im kontinuirano
raste, profesionalni su i ozbiljni,
a što nam je još važnije vidimo
da su zadovoljni" istaknuo je
zapovjednik Kadetske škole
pukovnik Đurčević*

Strana 8

Elektronička bomba

*Kad su Amerikanci 1958. testirali vodikovu
bombu nekoliko stotina metara iznad
Pacificika, znanstvenike su zaprepastile
posljedice. Uz već poznate - udarni val,
toplinski val i radioaktivno zračenje, opaženi
su i elektromagnetski valovi*

Strana 24

Naslovnici snimio Tomislav BRANDT

U Kninu svečano obilježen Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i 11. godišnjica vojno-redarstvene operacije Oluja

Oluja je provedena po svim pravilima ratovanja

"U vojnem smislu operacija Oluja je provedena po svim pravilima ratovanja, poštujući međunarodne konvencije. Zbog toga treba odati priznanje svima onima koji su je planirali i koji su u tome časno sudjelovali" kazao je predsjednik Mesić

— Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT —

Unazočnosti predsjednika Republike Stjepana Mesića, predsjednika Sabora Vladimira Šeksa, premijera Ive Sanadera, cijele hrvatske Vlade te brojnih drugih visokih civilnih i vojnih dužnosnika, pred-

stavnika lokalne vlasti i Crkve u Kninu je 5. kolovoza svečano obilježen Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i 11. godišnjica vojno-redarstvene operacije Oluja.

Nakon što su najviša državna i druga izaslanstva položila vijence na gradskom groblju u Kninu u spomen na poginule hrvatske branitelje, uslijedila su i druga događanja kojima je obilježen taj jedan od najvažnijih datuma u novoj hrvatskoj povijesti.

Neposredno prije svečanosti na kninskoj tvrđavi predsjednik Mesić je u kninskoj vojarni

"General Andrija Matijaš Pauk" u načnosti general pukovnika Slavka Barića, zamjenika načelnika GSOS-a i general pukovnika Marijana Marekovića, zapovjednika HKoV-a te drugih visokih časnika OS-a odlikovao Redom Nikole Šubića Zrinskog 1., 2., 3. i 4. gbr. ZNG "A".

Govoreći o važnosti operacije Oluja predsjednik Mesić kazao je kako je ona bila izvrsno pripremljena i provedena vojna akcija te da je uspjeh u njezinoj pripremi i izvođenju bio rezultat odlučnosti Republike Hrvatske da uspostavi državno-pravni poredak na cjelokupnom teritoriju.

"U vojnem smislu operacija Oluja je provedena po svim pravilima ratovanja, poštujući međunarodne konvencije. Zbog toga treba odati priznanje svima onima koji su je planirali i koji su u tome časno sudjelovali" kazao je predsjednik Mesić, ali je i napomenuo da je nakon završetka vojnog dijela operacije Oluja dijelom zakazala pravna država te da ekscese neodgo-

■ Predsjednik Mesić u kninskoj vojarni "General Andrija Matijaš Pauk"

vornih pojedinaca, koji su se tada dogodili, treba ne samo moralno osuditi nego i procesuirati. Na kraju je još istaknuo i kako se pobjedičke Oružane snage Republike Hrvatske danas uspješno transformiraju i prilagođavaju NATO-ovim standardima.

I general Mareković je kazao kako je operacija Oluja izvedena brilljantno i da smo tom operacijom cijelom svijetu pokazali kako se hrvatski čovjek zna sam izboriti za svoju slobodu te je zaključio kako se trebamo s ponosom prisjećati slavnih i važnih razdoblja nove hrvatske povijesti.

Oluja je bila nužna

Najsvečanije toga dana bilo je na središnjem događanju na kninskoj tvrđavi. U nazočnosti cijelog državnog vrha i uz intoniranje državne himne, na kninskoj je tvrđavi podignuta hrvatska zastava, a potom su nebom nad Kninom u brišućem letu preletjela tri MIG-a 21 Hrvatskog ratnog zrakoplovstva. U isto su se vrijeme oglasila i crkvena zvona. U kratkim izjavama za medije predsjednik Mesić je još jednom ponovio kako je Oluja bila velika vojna pobjeda koja je uslijedila nakon svih pokušaja da se nađe mirno rješenje. Uz to što je istaknuo nuž-

■ *Misa za domovinu služena je u crkvi Sv. Ante, a na gradskom groblju u Kninu vjenac je položio i izaslanstvo MORH-a predvođeno ministrom Rončevićem*

Toto: Ured predsjednika

snimio B. ŠENK

nost Oluje, predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks je rekao da je Oluja blistava i čista pobjeda hrvatskog naroda i hrvatske države. Za 5.

kovoza premijer Sanader je kazao kako je to veliki dan u hrvatskoj povijesti, možda jedan od najvećih nakon međunarodnog priznanja. "U operaciji Oluja pokazana je zrelost hrvatskog naroda i spremnost da ostvarimo svoje ciljeve i brinemo sami o sebi" zaključio je premijer Sanader.

Nakon svečanosti na kninskoj tvrđavi najviši državni dužnosnici nazočili su i misi za domovinu koja je služena u crkvi Svetog Ante.

U sklopu obilježavanja Dana pobjede i domovinske zahvalnosti u Kninu je između ostalog otvorena i izložba slika "Početci suvremene hrvatske države - kronologija događaja." Izložbu je organizirao Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata u suradnji sa Hrvatskim državnim arhivom, Vojnim muzejom i muzejom u Kninu. ■

Svečana akademija u MORH-u

U povodu Dana pobjede i domovinske zahvalnosti dodijeljena su promaknuća i odlikovanja te nagrade i pohvale djelatnicima upravnog dijela Ministarstva obrane i Glavnog stožera te pristožernih postrojbi GS-a OSRH-a, a tim je povodom 3. kovoza u MORH-u održana prigodna svečanost kojoj su nazočili ministar obrane Berislav Rončević i zamjenik načelnika Glavnog stožera general pukovnik Slavko Barić.

Čestitajući Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, ministar Rončević prisjetio se vojno-redarstvene operacije Oluja u kojoj je, kako je rekao, pobjedička hrvatska vojska slomila oružanu agresiju na Republiku Hrvatsku, te je zaključio da je ta operacija, kao i druge akcije vođene tijekom Domovinskog rata, provedena "časno, viteški, vojnički i besprijekorno čisto". Čestitajući svim promaknutim i odlikovanim te nagrađenim i pohvaljenim djelatnicima, poručio im je da je ponosan na njihov rad te da nastave i ubuduće svojim radom i zalaganjem pridonositi razvoju MORH-a i OSRH.

General Barić također je podsjetio na dane ponosa i slave, ističući važnost obilježavanja godišnjica velikih akcija i operacija hrvatske vojske te napose prisjećanja na sve poginule u Domovinskom ratu. Oluja je bila vrhunac spremnosti hrvatskih Oružanih snaga u obavljanju vojnih i policijskih zadatača te odraz želje i htijenja, kao i racionalne političke odluke tadašnjeg političkog vrha - zaključio je Barić, poručivši da nikakvi pojedinačni događaji ne mogu zasjeniti golemi uspjeh te blistave vojno-redarstvene operacije. Čestitajući okupljenima, zahvalio im je na njihovom dosadašnjem doprinisu u razvoju sustava te ujedno izrazio nadu da će tako nastaviti i ubuduće.

U nazočnosti visokih dužnosnika MORH-a i OSRH ministar Rončević uručio je promaknuća i odlikovanja te nagrade i pohvale, a u ime promaknutih, odlikovanih, nagrađenih i pohvaljenih zahvalio je brigadni general Mate Ostović, poručivši da je za sve njih to veliko priznanje za dosadašnji rad te ujedno poticaj za ubuduće.

M. ALVIR

Održana 291. Sinjska alka

Alka je utjelovljenje prošlosti, ali i nadahnuće budućnosti

Izvrsno organizirana ovogodišnja se Sinjska alka vratila svojim iskonskim vrijednostima, a titulu slavodobitnika s tri pogotka u sridu i osvojenih 9 punata odnio je najstariji sudionik ovogodišnje Alke Ante Poljak

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Slavodobitnik 291. Alke Ante Poljak

Pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Stjepana Mesića u Sinju je 6. kolovoza održana 291. po redu Sinjska alka. To se viteško natjecanje koje i danas sve Sinjane i Cetinjane ispunjava ponosom i čini ih posebnima, održava, kako tradicija nalaže prve nedjelje u kolovozu, u spomen na 1715. godinu kad je malobrojni narod cetinskog kraja, a pod zagovorom Gospe Sinjske, uspio izvojevati pobjedu nad brojčano nadmoćnjim osmanlijskim osvajačima i oslobođiti Sinj turske opsade.

Ovogodišnja, izvrsno organizirana Sinjska alka, uspjela se izdignuti iznad politike i vratiti svojim iskon-

skim vrijednostima - viteštvu i juнаštvu. U viteškom nadmetanju titulu slavodobitnika s tri pogotka u sridu i osvojenih 9 punata odnio je najstariji sudionik ovogodišnje Alke Ante Poljak.

Uz brojne gledatelje, ljubitelje tog viteškog natjecanja koji su do posljednjeg mesta ispunili tribine na alkarskom trkalištu, Alki je nazičio izaslanik Predsjednika RH general pukovnik Mladen Kruljac, predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks, ministar obrane Berislav Rončević, ministar poljoprivrede Petar Čobanković, ministar znanosti i obrazovanja Dragan Primorac, generali Mirko Šundov i Josip Zviro-

tić, komodor Ivica Tolić, te mnogi drugi visoki civilni i vojni dužnosnici i crkveni velikodostojnici.

Sve je počelo prigodnim programom u alkarskim dvorima. Govoreći o važnosti i smislu Alke predsjednik Viteškog alkarskog društva Stipe Jukić je između ostalog rekao da Alka nije samo sjećanje na velebno oslobođenje Sinja od turske opsade 1715.

"Alka je sjećanje na činjenicu da nas nisu oslobođili drugi, da nas nije pomogla ni jedna svjetska sila i njezina vojska, već mi sami uz Božju i Gospinu pomoć, kada su se svi naši pretci bez razlike digli u obranu svojih ognjišta, svoje slobode i vjere" kazao je Jukić te dodao kako je vjera i pouzdanje u Gospu nadahnjivala i naše vitezove u Domovinskom ratu. Jukić je najavio i kako VAD namjerava do tristote objetnice Alku staviti pod zaštitu UNESCO-a, urediti alkarsko trkalište i gledalište te izgraditi alkarski muzej.

"Dragi alkari i alkarski momci, vi danas predstavljate naša velebna zbivanja. Vi ste 291. put utjelovljenje naše prošlosti, ali i nadahnuće budućnosti", zaključio je predsjednik VAD-a.

Nakon što je alkarski vojvoda Ivan Čikara obavio smotru opreme, oružja, odora i ukrasa sudionika Alke svečana alkarska povorka uputila se prema alkarskom trkalištu gdje su gledatelji s nestrpljenjem očekivali njihov dolazak i početak prve trke.

Izaslanik predsjednika Mesića general Kruljac je istaknuo da Alka simbolizira slobodarski duh Sinja i cijele Hrvatske

Prije trke, a kako nalaže statut, uzvanicima i gostima alkarskog slavlja obratio se vojvoda Ivan Čikara koji je tom prigodom rekao kako je Alka izrasla u trajni spomenik junaštvu i viteštvu, te je uvijek bila i treba ostati čuvicom istinskih vrednota pojedinca, obitelji, naroda i domovine. "Upravo takva Alka jest simbol viteške tradicije hrvatskog naroda kroz našu tešku i krvavu povijest", rekao je Čikara te pozvao sve da zajedno rade na dobrobiti Alke. "Alka to smo mi: Sinj i Cetinska krajina i svi hrvatski građani. Neka naša Alka bude simboličan izraz naše zahvalnosti svima koji su nam omogućili da se ona nesmetano igra" zaključio je alkarski vojvoda te 291. alkarsko nadmetanje proglašio otvorenim.

pobjeda biti tako uvjerljiva. Sa sva tri pogotka u sridu i osvojenih devet punata titulu slavodobitnika odnio je najstariji sudionik ovogodišnje Alke Ante Poljak. Prema raspoloživim podacima u povijesti Alke to se posljednji put dogodilo davne 1899. Slavodobitniku Poljaku ovo je bilo trideseto jubilarno sudjelovanje na Alku a do sada je osvojio jedno natjecanje za baru i dva natjecanja za čoju.

Nakon veličanstvene pobjede slavodobitnik je primio darove predsjednika Republike Stjepana Mesića koje mu je uručio njegov izaslanik general Kruljac. Tom je prigodom general Kruljac istaknuo kako je

■ Uručenje darova Predsjednika Republike Hrvatske - zlatnog prstena s hrvatskim grbom i sablje

■ Ministri Rončević, Primorac i Čobanković s alkarima i alkarskim momcima

Sedamnaest alkara u pratinji alkarskih momaka na pameti su imali samo jedno. Malu magičnu, od kovanog željeza, izrađenu alklu i pogodak u sridu. Prvi je trčao alkar Mladen Vučković slavodobitnik prošlogodišnje 290. Alke, a svaki pogodak u sridu, kojih nažalost nije bilo baš tako mnogo, bez obzira na to o kom je alkaru bila riječ, praćen je burnim pljeskom gotovo 5000 gledatelja.

Sva tri "u sridu"

Iako se već nakon druge trke sa sigurnošću dalo naslutiti tko će pobijediti, malo tko je očekivao da će

ovogodišnja alka siguran znak da se ona vraća svojoj stoljetnoj tradiciji. "Alka se oduvijek prepoznavala kao viteško natjecanje i simbol sinjskog kraja. Neka Alka bude samo Alka" poručio je Kruljac u prigodnom govoru koji je u nekoliko navrata prekidan burnim pljeskom svih prisutnih. Dodao je i kako Alka simbolizira slobodarski duh Sinja i cijele Hrvatske te je istaknuo kako su Sinjani jedini u Hrvatskoj i jedni od rijetkih u Europi koji su uspjeli sačuvati to viteško natjecanje. Zaključivši kako Alka ima budućnost i treba postati dio svjetske kulturne

baštine general Kruljac je slavodobitniku Poljaku uručio zlatni prsten s hrvatskim grbom i sablju, darove predsjednika Mesića. Tako je tim svečanim činom završila ovogodišnja 291. Sinjska alka koja je u skladu s tradicijom protekla u duhu pravog viteškog nadmetanja. ■

Alka je trajni spomen junaštvu i viteštvu

Ljetni kamp kadeta Kadetske škole ZZIO-a "Petar Zrinski"

Mladost koja može napraviti sve

"Tijekom obuke naši kadeti postižu vrhunske rezultate. Motivacija im kontinuirano raste, profesionalni su i ozbiljni, a što nam je još važnije vidimo da su zadovoljni" istaknuo je zapovjednik Kadetske škole pukovnik Đurčević

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

dok su njihovi kolege već završili s polaganjem ispita i prepustili se ljetnim užicima, kadeti 2. i 3. naraštaja Kadetske škole ZZIO-a "Petar Zrinski" kraj srpnja i početak kolovoza provodili su na ljetnom kampu. Naravno, riječ je o zahtjevnoj obučnoj aktivnosti koja ujedno označava i svojevršni završetak njihove akademske "vojne" godine.

U sklopu ljetnog kampa koji traje tri tjedna kadeti

provode obuku iz pješaštva te padobranstva i pomorskih vještina. Pješačka obuka se već tradicionalno provodi na vojnom poligonu Gašinci koji ima sve uvjete i za obuku i smještaj kadeta, obuka iz padobranstva provodi se u ZB-u Lučko, a temeljna pomorska obuka, koja uključuje obuku iz veslanja i osnova jedrenja u Ratnoj luci "Lora".

Mlade buduće časnike HV-a posjetili smo na poligonu Gašinci gdje su proveli dva tjedna ljetnog kampa tijekom kojih su kadeti 3. naraštaja kojima je ovo bio i prvi kamp prošli temeljnu, a 2. naraštaja specijalističku obuku pješaštva.

U sklopu obuke pješaštva provodi se obuka iz taktike i to kretanje, motrenje, izvješćivanje, samostalna orientacija..., provode se i motoričke pripreme kadeta te se uvježбавaju vještine vođenja i zapovijedanja, a na kraju i situacijske vježbe pješačke desetine na traci obrane i napada. Osnovna razlika između temeljne i specijalističke obuke je u tome što se

temeljna bazira na pojedincu dok se specijalistička, koja je kompleksnija i zahtjevnija, ali prema mišljenju kadeta zanimljivija i poticajnija, temelji na skupini, odnosno binomu i tijekom nje do izražaja dolazi kolektiv, a vođe se same po sebi nameću.

Za kvalitetnu obuku najzaslužniji iskusni instruktori

Obuka se provodi u skupinama od 17 kadeta, a za njezino uspješno provođenje velika odgovornost je na instruktorma. Uz dočasnike instruktore iz Kadetske škole u obuci su angažirani i instruktori iz BSD-a, 350. VOB-a, koprivničkog Središta za obuku pješaštva i Središta za obuku i doktrinu logistike iz Požege. To su sve redom iskusni dočasnici s višegodišnjim iskustvom u obuci ročnih vojnika. Zanimljivo je da su svi istaknuli kako su kadeti ozbiljniji te da svojim obvezama pristupaju profesionalnije nego ročni vojnici. "Nema toga što oni ne mogu napraviti. Tako je primjerice orientacijsku hodnju od 12,5 km najbo-

**Pukovnik Željko Đurčević,
zapovjednik Kadetske
škole**

Veoma sam zadovoljan i mogu s punim pravom reći da dobivamo sve bolje i bolje kadete. Iako je praktična obuka u kampovima zahtjevna, kadeti je svladavaju bez teškoća i postižu vrhunske rezultate. Motivacija im kontinuirano raste, a što mi je još važnije vidim da su zadovoljni. Časnički poziv je izazovan i lijep i za sve one koji svoju budućnost vide u hrvatskoj vojsci ovo je pravi put i sigurno neće požaliti.

lja skupina prošla za sat i trideset sedam minuta što je fenomenalno vrijeme" rekao je desetnik Davor Vilušić, jedan od voditelja u kampu 2, te je dodao kako je to mladost koja može napraviti sve. "Prihvatali su izazov, motivirani su i sigurno će uspjeti" zaključio je desetnik Vilušić.

A i mi smo se sami uvjерili da su kadeti zadovoljni i odlučni u svojoj nakani da postanu časnici. Ne žale se, iako im baš i nije lako. Radni im dan počinje u 5 sati, a završava u 19, naravno neovisno o vremenskim uvjetima. Sve napore podnose stoički i zadovoljni su kad vide da su svakim danom sve bliže svom cilju, koji im je, iako su im motivi za pristupanje *Projektu kadet* bili različiti, isti, a to je postati časnik hrvatske vojske.

Kadetkinja 2. naraštaja Jasmina Dvoršak kaže da se oduvijek htjela baviti zanimanjem koje nije tipično "žensko". Za kampove kaže da su zahtjevni, ali da se sve može izdržati te da nema nikakve razlike između kadeta i kadetkinja. Studira geografiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu i već je dala uvjete za treću godinu. Iako je dobila raspo-

poručnik Davor Pandža, zapovjednik naraštaja u Odjelu Zagreb

Kako sam i sam bio kadet i to ne baš tako davno mogu se uživiti u njihovu ulogu. Znam kako se osjećaju, što ih muči i sve probleme zajednički rješavamo. Dočasnici koji provode obuku su izvrsni i svi se zajedno trudimo da njihovo školovanje protekne što bolje i kvalitetnije. U obuci veliku pozornost pridajemo i odgojnoj dimenziji. Ponosan sam na "svoj" 2. naraštaj koji je dosad postigao fenomenalne rezultate i na civilnim fakultetima i u vojnoj obuci. Najveća mi je želja da dočekam njihovu promociju. Kad oni postanu poručnici to će doživjeti i kao svoj uspjeh.

red u topništvu želja joj je da jednog dana predaje vojnu topografiju.

O kadetu Ivanu Dukiću već smo pisali u našem listu. Student, kadet, vrhunski sportaš, a uvjeren je i budući pilot. "Kamp mi je najbolji. Ovdje sam jer želim postati pilot i sve će učiniti da to ostvarim" kaže Ivan vrhunski veslač koji zahvaljujući u velikoj mjeri razumijevanju svojih nadređenih bez problema uspijeva us-

kladiti svoje sportske i studentske obveze te dodaje: "Istina, dok se drugi kupaju u moru mi se ova tri tjedna kupamo u znoju, ali nije nam teško jer znamo zašto to radimo. Imamo svoj cilj". U svojoj nakani da postane časnik HV-a više nego na početku školovanja odlučan je i ka-

det Perica Vuković koji je i predstavnik kadeta 2. naraštaja u Odjelu Zagreb. "Ne namjeravam odustati. Obuka je sve zanimljivija, a imamo i dobre uvjete za studiranje", govori nam Perica te dodaje kako su se angažirali i na humanitarnom planu. Naime, prikupili su pomoći i posjetili djecu u Nazorovoj, a očekuju još takvih i sličnih aktivnosti.

Obukom su zadovoljni i kadeti 3. naraštaja kojima je ovo prvi kamp. Njihov voditelj natporučnik Edislav Ratković, inače voditelj kadeta splitskog Odjela Kadetske škole napomenuo je kako je kadetima 3. naraštaja teže nego njihovim prethodnicima jer zbog Bolonjske deklaracije imaju mnogo više obveza na civilnim fakultetima, ali i napomenuo da se to ne odražava na kvalitetu vojne obuke.

"Iako su na civilnim fakultetima više opterećeni od svojih prethodnika to se ne odražava na provođenje

■ Kadeti 2. naraštaja Ivan Dukić, Jasmina Dvoršak i Perica Vuković odlučniji su u svojoj nakani da postanu časnici HV-a još više nego na početku školovanja

obuke. Oni se ovdje na neki način "ispušu".

Alio ono što nas je na neki način iznenadilo bila je motiviranost, volja i nadasve zadovoljstvo i entuzijazam s kojim su obuci pristupili instruktori, nastavnici i voditelji. "Budućnost hrvatske vojske je u mladim ljudima. Kad vidimo da su oni motivirani ni nama ništa nije teško. Zadovoljni smo što žele nešto naučiti i da im ni na ovih plus 36 nije teško provoditi obuku dok se njihovi kolege kupaju i sunčaju. To i mi doživljavamo kao svoj uspjeh", govori desetnik Vilušić.

Inače, kadeti su tijekom godine smješteni u Kadetskoj školi. Uz obveze na civilnim fakultetima vikendima imaju vojnu obuku. Slobodan im je samo jedan vikend u mjesecu. Nakon ovog kampa odlaze dva tjedna na odmor, a onda ponovno povratak u Kadetsku školu, obuka, jesenski ispitni rokovi.... ■

Raspored na dužnost

Izlazak iz ureda generala Mosgaarda koji ima veoma prepoznatljiv smiješak iza kojeg, odmah nakon prvog kontakta, otkrivate iškusnog visokog časnika, značio je završetak procesa našeg uvođenja u misiju i spremanje za dodijeljene promatračke postaje. Ja u Tifariti, na sjevernu stranu Zapadne Sahare, a Cuki u Awsard, na jug područja odgovornosti misije

Iz Zapadne Sahare Darko JURIĆ

Dok smo stajali na trijemu ispred sjedišta misije, čekajući razgovor dobrodošlice s general bojnikom Kurтом Mosgaardom, zapovjednikom vojnog dijela MINURSO-a, naišao je posebni izaslanik glavnog tajnika UN-a za MINURSO (SRGS) Francesco Bastagli (Italija) koji se zainteresirao za nas jer smo bili u službenim odorama, s beretkama na glavama i maramom oko vrata, što je običaj samo za posebne prigode. Naravno, nismo ni mi od jučer i, uz kratko predstavljanje, upustili smo se s gospodinom Bastagliem u ugodni, opušteni razgovor. Pričali smo o našim prvim dojmovima o misiji MINURSO a on o prednostima ove misije u odnosu na neke druge UN-ove misije. Inače, gospodin Bastagli slovi za najmarljivijeg i najustrajnijeg pripadnika MINURSO-a. Za njega kažu da je neumoran i gotovo cijeli dan provodi radeći svoj odgovorni posao, što njegovim podređenim i nije lako slijediti. Po obrazovanju je pravnik, a uz diplomu prava na Milanskom sveučilištu stekao je i diplomu sveučilišta Georgia u SAD-u. U vrhu organizacije UN-a radi još od davne

1974. godine. U dosadašnjem radu u toj organizaciji obavljao je niz visokih dužnosti, a prije dolaska u ovu misiju, proveo je tri godine (2002. - 2005.) u misiji UN-a na Kosovu, kao zamjenik posebnog izaslanika glavnog tajnika UN-a za civilnu administraciju. Kad je već sve bilo opušteno i ugodno, zamolili smo gospodina Bastaglia za zajedničku fotografiju čemu je on rado udovoljio.

General prepoznatljivog osmjeha

Razgovor sa zapovjednikom vojnog dijela misije MINURSO, generalom Kurтом Mosgaardom (bivši zapovjednik Danske pukovnije "Dragons of Jutland"), koji je također novi u misiji MINURSO-a (od 12. rujna 2005. godine), prošao je u opuštenom razgovoru. Taj general, u svojim 50-im godinama, u MINURSO je došao nakon što se do-

kazao u Zimbabwei gdje je vodio UN-ov program za obuku mirovnih snaga (peace-keeping forces) od 1997. do 2000. godine. Nakon te zadatice, uspješno je vodio dansku vojnu misiju pri UN-u u New Yorku, od 2001. do 2003. godine. General sa

Nakon razgovora s generalom Kurтом Mosgaardom (lijevo) uslijedio je raspored na dužnost

Izaslanik glavnog tajnika UN-a za MINURSO (SRGS) Francesco Bastagli (u sredini) slovi za najmarljivijeg i najustrajnijeg pripadnika MINURSO-a

sobom uvijek nosi veoma prepoznatljiv smiješak iza kojeg, odmah nakon prvog kontakta, otkrivate iškusnog visokog časnika. Već se priča kako zapovjednik vojnog dijela misije nije pravio kompromise u rješavanju nekih starih navika u misiji, jednostavno, uz svoj blagi smiješak zapovjedio je promjene koje su i nastale. Na kraju razgovora s generalom Kurtem dobili smo ohrabrenje i dobrodošlicu uz pregršt njegovih želja da ostvarimo vlastiti uspjeh u radu. Mi smo mu naravno uzvratili a izlazak iz njegovog ureda značio je završetak procesa uvođenja u misiju i spremanje za dodijeljene promatračke postaje. Ja u Tifariti, na sjevernu stranu Zapadne Sahare, a Cuki u Awsard, na jug područja odgovornosti misije. Što se tiče informacija o TS-ovima gdje ćemo nas dvojica biti raspoređeni zasad znamo da je Tifariti jedan od pet Team Siteova na strani Fronte Polisario. Nalazi se istočno od Berma (pješčani bedem, fortifikacijski objekt koji su podigle postrojbe RMA - Royal Maroco Army) dok je Awsard jedan od četiri TS-a na strani RMA, odnosno u području Misije zapadno od Berma. ■

Tradicionalna večera u Addis Abebi

Iz Etiopije Željko PAPAZOVIĆ

Gdje god se pojavit u Addis Abebi, glavnem gradu Etiopije, svi će vas prvo pitati jeste li probali tradicionalnu hranu uz zvuke tradicionalne glazbe i ples. Naravno, odabir smo prepustili domaćinu, a domaćin je nitko drugi nego jedna od poznatijih osoba u Addisu - pukovnik Miroslav Širinić.

Na večeru smo otišli u narodni restoran Yod Abyssinia. Na ulazu se prolazi obvezan pregled detektorom, naravno, ako niste u društvu poznate osobe. Unutrašnjost restorana je uređena u domicilnom stilu s malim stolicama, te osobljem u narodnoj nošnji. Sve izgleda poput velike, veoma lijepo ukrašene kolibe u kojoj je smješteno stotinjak ljudi. U kutu je podij na kome se uz glazbu tradicionalnim instrumentima pleš narodnjački plesovi. U blizini podija priprema se kava, pogađate, na tradicionalan način. Za jelo smo načinili hranu s ingeraa (domaći kruh izrađen poput palačinke i smotan u rolu). Prilazi nam djevojka u narodnoj nošnji s bokalom vode i lavorom na kojem se nalazi sapun. Jede se rukama i ruke se obvezno Peru neposredno prije samog jela. Nakon temeljitog pranja ruku dolazi jelo, pečeni komadići mesa nešto poput ražnjića, u zdjeli koja se nalazi na stalku sa zegom koja održava jelo toplim. Jede se isključivo desnom rukom tako da se otkida komadić ndjere i njime uzima komadić mesa koji možete umakati u veoma ljut umak. Kako se u jelu mora uživati i koje je uz to posebno ukusno jede se vrlo polako. Tijekom večere program na plesnom podiju ne prestaje. Isprepleću se razni domaći plesovi uz pratnju glazbe što zahtijeva iznimnu vještina i tjelesnu pripremljenost. Uz ples i glazbu u cijeloj koreografiji mogu se vidjeti i mnogi narodni običaji. Probali smo i domaće piće honey. Pravi se od meda korijena tegi. Pije se u količini od pola litre i to je sasvim dovoljno da vas temeljito zagrije svojom količinom alkohola. Sve to će djelomično izbalansirati kava koja se pred vama prži, potom usitnjava i na kraju kuha. Vrlo je jaka i ukusna, a njezino ispijanje pravi je užitak. Nakon večere koju ćemo pamtit, na odlasku je slijedilo još jedno ugodno iznenađenje. Dok smo mi uživali u blagodatima tradicionalne etiopske kuhinje jedan nam je mladić cijelo vrijeme čuvao automobil i to zato jer je on sam zaključio da bi to trebalo. Dao sam mu 10 birra (1\$ = 8 birra) i doznao veoma važnu i korisnu činjenicu a ta je da u Addisu uvijek trebate imati sitnih novaca kod sebe jer nikad ne znate kakve vam sve usluge mogu zatrebat. ■

■ Uz ples i glazbu u cijeloj koreografiji mogu se vidjeti i mnogi narodni običaji

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE

raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ

za specijalističko usavršavanje doktora medicine

Za sljedeće specijalizacije:

- 1 specijalizacija iz neurologije (za potrebe Instituta zrakoplovne medicine)
- 1 specijalizacija iz psihijatrije (za potrebe Instituta zrakoplovne medicine)
- 3 specijalizacije iz medicine rada i sporta (za potrebe Instituta zrakoplovne medicine, Instituta pomorske medicine i Službe za zdravstvenu zaštitu)
- 5 specijalizacija iz obiteljske medicine po programu C (4 za potrebe OSRH i 1 za potrebe Službe za zdravstvenu zaštitu)

Opći uvjeti koje kandidat/kandidatkinja mora zadovoljiti da bi se prijavio/la za specijalističko usavršavanje:

- posjedovanje važeće licence za rad,
- ocjena zdravstvene sposobnosti (za DVO najmanje 4, odnosno ekvivalent za službenike),
- za specijalizaciju iz psihijatrije, neurologije i medicine rada i sporta:
 - za djelatne vojne osobe dob do uključivo 40 godina života,
 - za državne službenike dob do uključivo 45 godina života,
 - za obiteljsku medicinu po skraćenom programu
 - za djelatne vojne osobe dob do uključivo 45 godina života,
 - za državne službenike dob do uključivo 50 godina života,
 - za obiteljsku medicinu 10 - 20 godina radnog iskustva u općoj/obiteljskoj medicini,
 - standard ili mogućnost dostizanja standarda profesionalnog razvoja,
 - posljednje dvije ocjene najmanje "istiće se", odnosno "uspješan"
 - sudjelovanje ili prijava za sudjelovanje u međunarodnoj misiji ili operaciji (za DVO).

Prilikom odabira kandidata/kandidatkinja koji zadovolje opće uvjete prioritet će imati kandidati/kandidatkinje koji ispunjavaju sljedeće dodatne uvjete:

- sudjelovanje u Domovinskom ratu tijekom 1991. godine,
- duljina boravka u OSRH,
- prosjek ocjena s fakulteta,
- završeni stručni tečajevi ili izobrazba u inozemstvu za potrebe MORH-a i OSRH,
- završeno poslijediplomsko školovanje,
- objavljeni stručni radovi,
- znanje stranog/ih jezika.
- za specijalizaciju iz obiteljske medicine prioritet će imati zdravstveni djelatnici koji rade primarnu zdravstvenu zaštitu (u ordinacijama) ili su na dužnostima na kojima je takva specijalizacija zbog djelokruga zadaća potrebna.

Prijedloge kandidata koji udovoljavaju navedenim kriterijima dostaviti preko svojih ustrojbenih cjelina najkasnije do **25. kolovoza 2006.** u Odjel izobrazbe, Personalna služba MORH-a.

Posjet redakcijama talijanskih vojnih glasila u Rimu

Časopisi stoljetne tradicije

Teško je povući paralelu između časopisa talijanskih i hrvatskih oružanih snaga iz više razloga. Ponajprije se to odnosi na činjenicu što neki njihovi časopisi imaju stoljetnu tradiciju, što svaka grana oružanih snaga ima i po nekoliko časopisa, redakcije imaju vrhunsku opremu koja redovito prati svjetske trendove... No osim spomenutih razlika, sličnosti se očituju u načinu pristupa novinarskim zadaćama, rubrikama, designu... Razmjena iskustava tijekom posjeta rezultirala je i nekim idejama s obje strane koje se možda i oživotvore u stvarnosti

— Željko STIPANOVIĆ, snimio Mario GALIĆ —

■ Posjet redakcijama talijanskih vojnih glasila pokazao je da smo i mi sa svojim časopisom na dobrom putu, ali i bitne razlike posebno u opremljenosti redakcije

Prema razlozi posjeta Rimu uglavnom želja da se vide ostaci vrhunskih arhitektonskih rješenja i divi umjetničkim djelima neprocjenjive vrijednosti, razlog našeg posjeta bio je bitno drugačiji. Urednici našeg časopisa posjetili su Rim i uredništva oružanih snaga Republike Italije sa željom razmjene iskustava i upoznavanja s tradicijom vojnog novinarstva u Italiji. Posjet nam je pokazao da smo i mi sa svojim časopisom na dobrom putu, no jednako tako pokazao je bitne razlike, posebno u opremljenosti redakcije. Ono što moramo istaknuti na početku, je prijam talijanskih domaćina na najvećoj razini, tako da smo se uistinu cijelo vrijeme našeg posjeta osjećali više nego ugodno.

Predstavljanje časopisa triju grana

U prostorijama Glavnog stožera Republike Italije na početku susreta primio nas je brigadir Massimo Fogari, časnik za odnose s javnošću i informiranje te direktor časopisa Informazioni della Difesa i urednik internet stranica te nam ukratko predstavio svoj časopis i redakciju. Od brojnih vojnih časopisa koje talijanska strana publicira izdvojeni su nam samo najvažniji, neki stari i više od sto godina. Prvi i najstariji časopis talijanske vojske je Giornale di Medicina Militare koji izlazi od 1851.

godine, a slijedi ga Rivista Militare koji izlazi od 1856. a tri godine kasnije publiciran je časopis Rivista Maritima. Zrakoplovstvo je svoj časopis Rivista Aeronautica dobilo 1925. a 1960. izlazi časopis Rassegno dell' Armo dei Carabinieri i "najmladi" časopis Informazioni della Difesa s izlaskom započinje 1981. godine. Svi ovi časopisi noseći su časopisi u granama oružanih snaga i neprekidno izlaze od svog početka, a osim njih svaka grana izdaje i druge časopise, ukupno njih petnaest. Ono što je posebno zanimljivo je da je u opisu posla svakog časnika za odnose s javnošću obveza pisanja u nekom od spomenutih časopisa. U redakciji časopisa Informazioni della Difesa koji izlazi na razini Glavnog stožera rade četiri djelatne vojne osobe i nemaju novinara u pravom smislu riječi, nego su im suradnici časnici za odnose s javnošću. Suradivati može svatko tko ponudi tekst koji ulazi u okvire uređivačke politike. Tako je i nama ponuđena mogućnost da napišemo tekst o našim oružanim snagama koji bi oni objavili. Osim revije izdaje se godišnjak s najboljim temama koji izlazi u nakladi od osam tisuća primjeraka, a na kraju godine izdaje se DVD o svim izdanjima talijanskih oružanih snaga.

Svrha vojnih časopisa je podići ugled vojske

Satnik Alfredo Maglieta upoznao nas je s časopisima koje izdaje mornarica. Uz časopis Rivista Maritima koji

■ Jedan od vrhunski opremljenih digitalnih studija u kojem se proizvode filmovi za potrebe talijanskog ratnog zrakoplovstva

■ Glavni urednik Hrvatskog vojnika Željko Stipanović održao je brigadnom generalu Carlu Landi, glavnom uredniku Riviste aeronautice prezentaciju o našem časopisu

je časopis za unutarnje i vanjsko informiranje i izlazi u 5500 primjeraka mjesечно, mornarica izdaje još časopis Notiziario della Marina koji izlazi od 1954. svaka dva mjeseca i dostigne godišnju nakladu od 180 tisuća primjeraka od čega po broju oko 25 tisuća primjeraka završi na brodovima za pripadnike mornarice te Bollettino d'archivo koji izlazi u 2000 primjeraka svaka tri mjeseca, a objavljuje znanstveno istraživačke radove o pomorskoj povijesti temeljenih na izvornim podacima.

Rivista Aeronautica je časopis koji izlazi 81 godinu i najstariji je magazin o zrakoplovstvu u Italiji i jedan od najstarijih takve vrste u svijetu. Od 1987. godine može se kupiti i u slobodnoj prodaji. Na 96 stranica časopis izlazi deset puta godišnje i dostiže nakladu od 22,5 tisuće primjeraka od čega se 17 tisuća nalazi na kioscima u prodaji. Od 2002. časopis se u cijelosti može pronaći na web stranici na talijanskom i engleskom jeziku. Redakcija časopisa je podijeljena u pet odjela u kojem djelatnici osim spomenutog časopisa izdaju i brošure, promidžbene materijale te multimedijalne projekte. Impresivno je zvučao podatak da godišnje produciraju oko petnaestak filmova koji su, zahvaljući vrhunskoj digitalnoj i analognoj opremi kojom raspolažu, na holivudskoj razini. Ponekad se u uredništvu odluče staviti promotivni materijal kao prilog časopisu koji onda malo poskupi prodajnu cijenu, ali se zahvaljujući izvrsnim prilozima prodaja nikada ne smanji. Jednako tako najatraktivnije videopriloge iz zraka rade za potrebe televizije RAI.

Francesco Cosca, zamjenik glavnog urednika časopisa Rivista Militare koji predstavlja kopnenu komponentu talijanske vojske predstavio nam je svoj časopis. U devet tisuća primjeraka, od kojih šest tisuća ide u slobodnu prodaju, časopis izlazi svaka dva mjeseca, a svrha mu je vanjsko informiranje o kopnenoj vojsci te izlazi na talijanskom i engleskom jeziku, te u cijelosti na web stranici. Osim spomenutog časopisa za potrebe unutarnjeg informiranja kopnena vojska izdaje i časopis Rassegna dell'esercito.

Na kraju našeg posjeta obišli smo časopis karabinjera Il Carabiniere koji se u cijelosti financira vlastitim sredstvima od prodaje. U redakciji su samo direktor i njegov zamjenik pripadnici karabinjera dok su ostali članovi

redakcije civili koji plaću dobivaju sukladno prodaji. Časopis izlazi u 20 tisuća primjeraka od kojih se samo mali dio besplatno dijeli vojnim i civilnim institucijama dok se sve ostalo prodaje. Bogato ureden časopis osim vojnih obrađuje i teme iz civilnog života poput sporta, kulture, mode, povijesti... te na taj način nalazi put do čitatelja svih profila. Dakako, osim časopisa redakcija publicira brojne promidžbene materijale koji se ili prodaju ili dijele u reklamne svrhe.

Posjet uredništvo časopisima talijanske vojske poslužio nam je za stjecanje novih iskustava, koji su dijelom primjenjivi i kod nas i uvjereni smo da ćemo zahvaljujući novim idejama i mi obogatiti ponudu Hrvatskih vojnih glasila na zadovoljstvo pripadnika naših Oružanih snaga.

Ono što na kraju moramo istaknuti osim ljubaznih domaćina, je naš vojni izaslanik u Republici Italiji pukovnik Ivica Matešić koji, osim što u sebi ima beskrajno blago ljudskih kvaliteta, osvojivši nas svojom neposrednošću od samog dolaska, posjeduje i golemo poznavanje povijesti i umjetnosti te nam je u slobodnim trenucima približio povijest Rima. Pukovnik Matešić stajao nam je na raspolaganju tijekom cijelog našeg boravka sudjelujući s nama na sastancima te pokazao i zavidno zanimanje i poznavanje novinarskog posla te nam помогao da se osjećamo kao u svojoj zemlji, čak i onda kada je (zadnji dan našeg boravka) otišao na, uvjereni smo, zasluzeni odmor. I ovom prigodom još jednom zahvaljujemo pukovniku Ivicu Matešiću. ■

■ Naš vojni izaslanik u Republici Italiji, pukovnik Ivica Matešić (lijevo) izmijenio je prigodne darove s pukovnikom Cirom Espozitom, zamjenikom glavnog urednika časopisa "Informazioni della difesa"

Ahmad SHARBINI, nogometni "Rijeke" i ročnik Sportske satnije

Na streljštu je teže nego na igralištu

"Prvi put sam držao pušku u ruci. Moji probni meci nisu pogodili ništa, ali onda sam se sjetio da sam ja ipak strijelac, pa sam se koncentrirao... I bilo je puno bolje", tako nam je svoje dojmove sa streljane prenio vojnik Ahmad Sharbini...

— Domagoj VLAHOVIĆ —

Napadač Rijeke i mlade hrvatske reprezentacije Ahmad Sharbini intervju za naš list dao je uoči utakmice superkupa, u kojoj su dečki s Kantride morali priznati primat zagrebačkim Modrima. No, ročnik Sportske satnije svakako nije dijelio krivnju za visoki poraz (1-4), riječki strateg Dragan Skočić nije pružio šansu mlađom centarforu da pokaže zagrebačkoj publici svoje golgeterske sposobnosti. Šteta, jer igrači poput Sharbinija jedina su nada za opstanak hrvatskog nogometa u vrhu međunarodne scene, a Ahmad je tijekom razgovora pokazao i da nije riječ samo o nadarenom nogometaru, nego i pristojnom mladiću koji čvrsto stoji na zemlji, što ne znači da nema samopouzdanja. Uostalom, ono mu je sigurno potkrijepljeno činjenicom da je protekle sezone ovaj dvadesetdvogodišnjak u dre-

snimio T. BRANDT

su "Bijelih" s Kantride postigao sedamnaest službenih pogodaka.

Rođeni ste Riječanin, ali vaše ime sugerira zanimljivo podrijetlo?

Otac mi je iz Sirije, konkretno, iz glavnog grada Damaska. S dvadeset godina došao je u Rijeku na studij, upoznao je majku, rođenu Riječanku, zaljubili su se i oženili. Ja se smatram pravim Riječaninom, a u Siriji sam bio samo jednom, još kao beba od nekoliko mjeseci.

Jeste li i najbolji svjetski nogometni sirijski podrijetlo?

Nisam čuo za nekog igrača iz Sirije, ali otac mi kaže da tamo ima i dobrih igrača i dobrog nogometa. Ja najbolji? Pa, moglo bi se reći (smijeh).

Kao golgeter isticali ste se još u najmlađim kategorijama?

Prošao sam sve hrvatske reprezentativne selekcije, a prvo momčadi Rijeke priključen sam nakon što sam navršio osamnaest. Neko vrijeme sam usporedio igrao i za juniore i za seniore, a prošla sezona mi je bila prva prava seniorska.

Taj golgeterski razvojni put sličan je onom dinamovca Domagoja Abramovića i hajdukovca Zvonimira Derađe. Brilijirali su u juniorima, brzo zabilješnuli u seniorima, ali potom stagnirali. Što je uzrok tome?

Najveći je problem što treneri baš ne vjeruju mlađim igračima. Mislim da s nama treba imati malo više strpljenja. Doduše, da sam ja trener možda bih također stavljao iskusnijeg igrača.

Prošle sezone na Vašoj poziciji u Rijeci je forsiran veteran Fredi Bobić, a ove godine tu bi poziciju mogao zauzeti također iskusni Elvir Bolić. Kako to doživljavate?

Uvijek pokušavam od starijeg suigrača naučiti nove kretnje i udarce, dosta toga "upijam". Otkad sam u prvoj momčadi Rijeke, uvijek su na popisu i iskusni napadači: Erceg, Mitu, Zekić, Krpan, Bobić, Bolić... Sve su to dobri igrači koji su imali bogate karijere. Sigurno da mi ponekad nije lako, ali imam dosta motiva i mislim da mogu doseći istu razinu kao i oni.

Ulazak u mladu reprezentaciju za Vas je bio veliki korak. Vjerujete li da ćete zaigrati i za prvu državnu vrstu?

Sigurno je da to želi svaki igrač. Zasad su mi ciljevi nova dobra sezona u Rijeci, te uspjesi s mlađom repre-

zentacijom, za koju vjerujem da će proći nove kvalifikacije. Slaven Bićić, koji nas je dosad vodio, pravi je čovjek i dosta mi je pomogao. Bilo bi lijepo kad bi za seniore zaigrao na SP-u u Južnoj Africi 2010...No, tko zna, možda zablistam već ove sezone i zaigram među najboljima...

Na netom završenom SP-u većina je momčadi igrala s jednom "špicom". Takav trend slijede i naši treneri. Je li vama napadačima u sklopu takve postave teže ili lakše?

Osobno, mislim da je teže. Doduše, sigurno nekom i paše. Dosta toga ovisi o sustavu, primjer je Ivan Klasnić, koji puno lošije igra u reprezentaciji nego u Werderu. Ne paše mu sustav. Ukratko, sustav je vrlo zah-tjevan za jednu špicu.

Opći dojmovi o nogometu na SP-u?

Svi smo malo razočarani našom reprezentacijom, ali mislim da je sam plasman na SP-u, realno, za nas veliki uspjeh. Problem je bio u spremnosti, vidjeli smo da bez trke nema ničega. Tko me od igrača impresionirao? Iako ga svi osporavaju i govore da je predebeo, odgovor je - Ronaldo! Talijanski uspjeh nije iznenađujući, uvijek imaju jaku momčad, a zna se, i jaku ligu.

Vaše igračke vrline i mane?

Želio bih popraviti eksplozivnost, posljednje dvije-tri godine intenzivno radim na tome, na "prvom koraku", vrlo važnom za špicu. Mislim da dosta dobro igram s obje noge, glavom i dobro se krećem. Ipak, još mnogo moram raditi i imam prostora za napredak.

Vratimo se Rijeci. Kako se osjećate prije početka nove sezone, izgleda da je Dinamo jači, a Rijeka slabija nego prošle?

Što se tiče domaćeg prvenstva, zna se da Dinamo ima jako dobru momčad, ali imamo je i mi. Nama su otišla dvojica ponajboljih, Vugrinec i Novaković. S njima sam najbolje surađivao i prošle smo sezone zabili dosta golova. Svima nam je žao što nas je Vugrinec napustio, kao i Novaković, čijom je prodajom klub ipak napravio dobar potez. Ukratko, ne treba plakati, mislim da možemo ponoviti uspjehe iz prošle sezone.

Gdje biste u inozemstvu najradije igrali?

Nemam neku posebnu želju, možda ipak Italija.

Ljubimac ste riječkih navijača. Biste li mogli igrati negdje drugdje u Hrvatskoj?

To me ljudi često pitaju. Postoji poslovica "nikad ne reći nikad", ali ja sam rođeni Riječanin i ne vidim se ni u

kojem drugom klubu u Hrvatskoj.

U hrvatskom nogometu bilo je dosta slavne braće: Čajkovski, Horvat, Vujović...Možete li vi i Vaš brat Anas doći slavu tih legendi?

Brat i ja nismo odigrali puno utakmica zajedno, mogu ih nabrojati na prste. On je još mlad, osamnaestogodišnjak, i njegovo vrijeme tek dolazi. Anas je jako dobar igrač, ako bude radio i bio uporan može napraviti veliku karijeru. Naše standardno zajedničko igranje moglo bi započeti već ove sezone.

"Ispucali" smo nogometna pitanja. Je li ovo najbolji trenutak za služenje vojske?

Trebao sam u vojsku još prošle godine, zajedno sa sūgračem Kneževićem. Nešto se okrenulo, i odoru sam odjenuo nedavno. Inzistirao sam da što prije odslužim vojsku i doživim vojni ambijent. Jako sam zadovoljan, ovdje mi izlaze u susret. Prisega je veliki doživljaj, na koji mi je došla i obitelj. Ovakav oblik služenja preporučit ću i bratu, koji me stalno pita kako mi je ovdje.

A kako je bilo na gađanju?

Prvi put sam držao pušku u ruci. Moji probni meci nisu pogodili ništa, ali onda sam se sjetio da sam ja ipak strijelac, pa sam se koncentrirao... I bilo je puno bolje!

Svečano u ZB-u Pula

U povodu obilježavanja Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, u Zrakoplovnoj bazi Pula je 4. kolovoza održana prigodna svečanost kojoj su, uz sadašnje, nazočili i umirovljeni djelatnici te brojni gosti.

Nakon polaganja vijenaca i paljenja svijeća ispred spomen-obilježja poginulim pripadnicima postrojbe, održan je svečani postroj u sklopu kojega su uručena promaknica i pohvale časnicima, dočasnicima, državnim službenicima i namještencima. To je bila i prigoda za ispraćaj umirovljenika koji su prethodne godine otisli u mirovinu. U prigodnom obraćanju, zapovjednik ZB-a Pula brigadir Ivan Bosak je podsjetio kako je

Zb Pula tijekom Domovinskog rata dokazala svoju organiziranost, uvježbanost, spremnost i učinkovitost te je istaknuo da, iako ne trebamo živjeti u prošlosti, nju ne smijemo nipošto zaboraviti. "Narod koji zaboravlja svoju prošlost - ponavlja svoje pogreške. Zbog toga naša prošlost mora biti izvor snage i mudrosti za buduća vremena" istaknuo je brigadir Bosak.

OJI

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE**

**objavljuje:
DOPUNU
INTERNOG NATJEČAJA**

Za VI. naraštaj vojno-diplomske izobrazbe

Uvjeti za djelatne vojne osobe:

- VSS
- čin: satnik-brigadir
- završena napredna časnička izobrazba za djelatne vojne osobe osobnog čina satnik, završena Zapovjedno-stožerna škola za djelatne vojne osobe osobnog čina: bojnik-brigadir
- znanje engleskog jezika (najmanje 65% ALCPT ili STANAG 1111)
- poznavanje MS office programskog paketa
- minimalna ocjena - ističe se.

Uvjeti za državne službenike:

- VSS
- znanje engleskog jezika (najmanje ALCPT ili STANAG 1111)
- položen državni stručni ispit
- poznavanje MS office programskog paketa
- minimalna ocjena - uspješan.

Predviđeni početak izobrazbe je siječanj 2007. Nastava traje tri mjeseca i izvodi se na HVU-u "Petar Zrinski" Zagreb.

Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta potrebno je dostaviti do **31. kolovoza 2006.** u Upravu za ljudske resurse, Personalna služba - Odjel izobrazbe, preko svojih ustrojbenih cjelina na Tiskanici PKI-1, a zainteresirani kandidati iz ustrojbenih cjelina OSRH prijave s dokazima mogu dostaviti na adresu: Glavni stožer OSRH, Personalna uprava, Bauerova 35 10000 Zagreb.

Svi zainteresirani kandidati koji su već dostavili prijave po raspisanom internom natječaju, dužni su u skladu s ovom dopunom teksta, dostaviti dokaze do **31. kolovoza 2006.** o završenoj odgovarajućoj vojnoj izobrazbi.

U HRM-u obilježen Dan pobjede i domovinske zahvalnosti

Središnja svečanost proslave Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, 11. obljetnice vojno-redarstvene akcije Oluja te Dana vojne biskupije, obilježena je postrojavanjem postrojbi HRM-a u pomorskoj bazi Lora.

Nakon odavanja počasti, minutom šutnje, svim poginulim i umrlim pripadnicima OSRH Dan pobjede i domovinske zahvalnosti svim nazočnim čestitao je u ime zapovjednika HRM-a njegov zamjenik komodor Zdenko Simićić. U prigodnom obraćanju komodor Simićić je posebno istaknuo vojne pobjede i operacije Bljesak i Oluja kojima su oslobođeni okupirani dijelovi RH. Pored ostalog komodor Simićić je iznio i osnovne smjernice u preustroju OSRH i HRM-a temeljene na Dugoročnom planu razvoja. Promjenama koje će donijeti predstojeći preustroj postrojbi HRM-a, komodor Simićić je posebno istaknuo potrebu da moramo preustrojiti i sami sebe, i to: znati jedan svjetski jezik, služiti se informatičkom tehnikom, ispunjavati norme na tjelesnoj provjeri, imati odgovarajuću stručnu spremu ustrojbenog mesta te raditi na vojnoj stezi. Postrojavanju je prethodilo odavanje počasti poginulim pripadnicima paljenjem svijeće u spomen-sobi Zapovjedništva HRM-a te služenjem svete Mise u kapelici Svetog Nikole.

Z. GAŠPAR

Obilježena 15. godišnjica 40. brigade veze

Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća podno križa u krugu vojarne "Taborec" u Samoboru 4. kolovoza počelo je obilježavanje 15. godišnjice 40. brigade veze, a uz Dan postrojbe i roda veze ujedno je obilježen **Dan pobjede i domovinske zahvalnosti**.

Uz zapovjedništvo i pripadnike te bivše zapovjednike brigade, pri-godnoj svečanosti nazočili su zamjenik načelnika Glavnog stožera general pukovnik Slavko Barić i komodor Ivica Supić te gradonačelnik Samobora Antun Dubravko Filipek, kao i predstavnici MUP-a te udruga proizašlih iz Domovinskog rata.

Čestitajući jubilaru obljetnicu pripadnicima 40. brigade veze, general Barić je istaknuo da su upravo oni prvi prihvaćali standarde koji su se nametali u svrhu interoperabilnosti s drugim državama u sklopu NATO-a. Podsetio je na važnost zanavljanja postrojbe visokokvalificiranim kadrom, napominjući da se u njezinim redovima očekuje visoki stupanj profesionalizacije. Poručivši pripadnicima brigade da će upravo oni biti nositelji razvoja roda i struke veze te da stoga trebaju nastaviti raditi na dalnjem obrazovanju i usavršavanju, Barić je ujed-

■ Desetnik Josip Peleš jedan od nagrađenih i pohvaljenih, prvi je vezista OSRH-a koji će uskoro otići u misiju ISAF

no izrazio zahvalnost za njihov dosadašnji doprinos, kako u ratu tako i u miru, napose u pogledu jačanja civilno-vojnih odnosa. Na ustrojavanje 40. brigade veze - 6. kolovoza 1991. - i njezino sudjelovanje u Domovinskom ratu podsjetio je prvi zapovjednik te postrojbe, brigadir Marko Perčinić. Čitajući povjesnicu brigade spomenuo je neke od najvažnijih događaja iz toga vremena te se posebno prisjetio dvojice poginulih pripadnika, Andelka Tule i Tomislava Mohenskog Vužića. O tim i ostalim događajima koji su obilježili razvoj te brigade govorio je i njezin zapovjednik, pukovnik Zdenko Blažičević, a čestitke je uputio i izaslanik vojnog ordinarija pater Zdravko Barić te samoborski gradonačelnik Filipek. Tom prigodom uručena su promaknuća te nagrade i pohvale pripadnicima brigade, a priređen je i Taktičko-tehnički zbor na kojem se, uz opremu vezista, mogao vidjeti i prigodan spot napravljen za promidžbu te postrojbe. Bila je to ujedno posljednja obiljetnica 40. brigade veze u samoborskoj vojarni "Taborec", koja će uskoro biti prepustena lokalnoj samoupravi, a sjedište brigade preseliti će se u zagrebačku vojarnu "Croatia".

M. ALVIR

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE
PERSONALNA SLUŽBA

objavljuje:
DOPUNU INTERNOG NATJEČAJA

**ZA ODABIR KANDIDATA ZA
VOJNODIPLOMATSKE
DUŽNOSTI**

1. **vojni izaslanik u Republici Francuskoj**
uvjeti:
- osobni čin: pukovnik - brigadir
- VSS
- završena najmanje razina Zapovjedno-stožerne škole
- posebna vojna znanja
- francuski jezik STANAG 3333
- 10 godina radnog staža
2. **pomoćnik vojnog izaslanika u SAD-u**
uvjeti:
- osobni čin: satnik - bojnik
- VSS
- završena napredna časnica izobrazba, odnosno Zapovjedno-stožerna škola
- posebna vojna znanja
- engleski jezik STANAG 3333
- 5 godina radnog staža
3. **pomoćnik vojnog izaslanika u SR Njemačkoj**
uvjeti:
- osobni čin: satnik - bojnik
- VSS
- završena napredna časnica izobrazba, odnosno Zapovjedno-stožerna škola
- posebna vojna znanja
- njemački jezik STANAG 3333
- 5 godina radnog staža
4. **viši stručni savjetnik u misiji RH pri EU u Bruxellesu**
uvjeti:
- VSS
- engleski jezik STANAG 3333
- 10 godina radnog staža
Posebna stručna znanja poželjna kod odabira kandidata pod rednim brojem 1., 2. i 3:
• Vojno-diplomatska škola MORH-a
• Diplomska akademija MVPEI-a
• međunarodni tečajevi iz područja diplomacije
• radno iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje
• engleski jezik 2222 (za zemlje u kojima engleski nije službeni jezik).

Odlazak na navedene dužnosti predviđa se tijekom 2007., a nakon odabira kandidata oni moraju biti spremni sa svojom obitelji provesti na službi u inozemstvu oko 4 godine.

Prijave s dokazima za ispunjavanje navedenih uvjeta zainteresirani kandidati iz ustrojstvenih cjelina MORH-a mogu dostaviti na adresu:

Ministarstvo obrane RH
Uprava za ljudske resurse
Personalna služba
Staničićeva 6
10 000 Zagreb

Zainteresirani kandidati iz ustrojstvenih cjelina GSOS-a RH prijave s dokazima mogu dostaviti na adresu:
Glavni stožer OS RH

Personalna uprava

Bauerova 35

10 000 Zagreb

Rok za podnošenje prijave je **31. kolovoza 2006.**

Za eventualne upite u svezi s natječajem obratite se na telefon 01/4568-553.

Svi zainteresirani kandidati koji su već dostavili prijave po raspisanim internim natječaju za vojno-diplomatske dužnosti do 28. srpnja 2006., dužni su u skladu s ovom dopunom teksta, dostaviti dokaze do **31. kolovoza 2006.** o završenoj odgovarajućoj vojnoj izobrazbi.

Novi senzori za NKB detekciju

ISTRAŽIVAČI američkog laboratorija Argonne National Laboratory (inače u sastavu ministarstva energetike), rabeći najmodernije senzorske tehnologije, razvili su uređaje za brzu i učinkovitu detekciju nuklearnih, kemijskih, bioloških i eksplozivnih tvari na većim udaljenostima.

Osim klasičnih detekcijskih zadaća uobičajenih za vojsku i druge vladine agencije, tehnologija se može rabiti i za pojačani nadzor nuklearnih reaktora kao bi se otkrilo rabe li se za izradu materijala za nuklearno oružje. Može se rabiti i kod nuklearnih ili kemijskih incidenta, i to za praćenje smjera kretanja kontaminanta i pravodobno evakuiranje pogodenih područja.

Istraživači iz Argonnea su tijekom ispitivanja proveli, prvi put uopće, detekciju kemikalija na većoj udaljenosti te identifikaciju eksploziva spektroskopskom tehnikom. Senzori

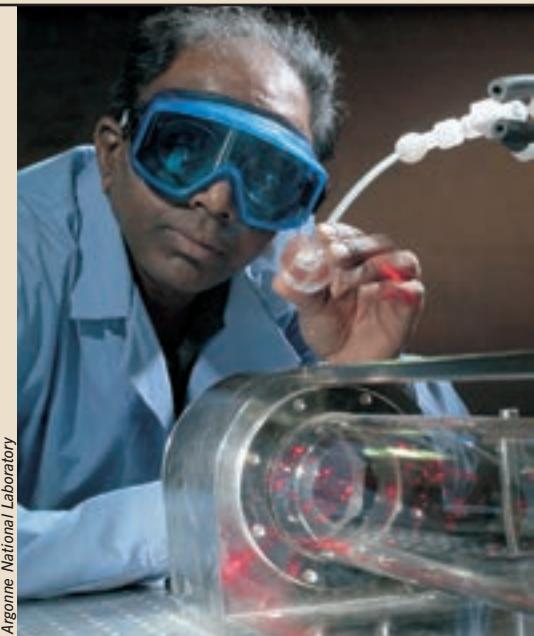
rade u dijelu elektromagnetskog spektra koji je između mikrovalova i IC područja. Tehnologija je uspješno ostvarila tri cilja postavljena na početku razvoja. Ti ciljevi su:

1. detektirati i izmjeriti otrovne plinove na udaljenosti od 60 metara uz točnost od 10 čestica na milijun, rabeći aktivnu senzorsku tehnologiju,

2. identificiranje kemikalija i ostalih kontaminanata karakterističnih za vojnu primjenu na udaljenosti od 600 metara, rabeći pasivnu senzorsku tehnologiju,

3. ugrađen sustav za identifikaciju spektralnog traga raznih vrsta eksploziva, uključujući i plastične eksplozive kao što su C-4 i Semtex.

Uređaji su rezultat desetogodišnjeg rada na istraživanju i razvoju tehnologija udaljenog detektiranja opasnih tvari. Načelo rada je slijedeće: miliimetarska/terahercna tehnologija (radna frekvencija je od 0,1 do 10 teraherca) detektira energetsku razinu

Argonne National Laboratory

molekule tijekom njezine rotacije. Frekvencijska distribucija te energije jedinstvena je i predstavlja svojevrsni "otisak prsta" opasnih materijala pomoću kojeg ih je moguće identificirati i klasificirati. Istraživači vjeruju kako se tehnologija može primjeniti i u medicini za otkrivanje tumora.

M. PETROVIĆ

Venezuela kupuje ruske avione i helikoptere

NAKON višemjesečnih pregovora, 28. srpnja između visokih državnih izaslanstava Venezuele i Rusije potpisani je ugovor na temelju kojeg će u idućem kratkoročnom razdoblju venezuelanskom ratnom zrakoplovstvu biti dostavljeno 24 višenamjenska borbena aviona te 53 vojna helikoptera. Ugovorom čije pojedinosti nisu službeno objavljene, i čija se vrijednost procjenjuje na oko 3 miliarde američkih dolara, pretpostavlja se kako je dogovorena dostava borbenih aviona Su-30 i Su-35, srednjih

transportnih helikoptera Mi-171, te borbenih helikoptera Mi-35. Uz to bit će dostavljena veća količina zamjenskih dijelova, ispitne opreme, potrebne prateće dokumentacije, a bit će i provedena tipska preobuka letačkog i tehničkog sastava venezuelanskog ratnog zrakoplovstva.

Dosadašnju okosnicu borbene komponente venezuelanskog zrakoplovstva činili su američki borbeni avioni F-16. S obzirom na političku zategnutost između Sjedinjenih Američkih Država i Venezuele koja

je početkom ove godine rezultirala i embargom na dopremu vojne opreme koju je Washington nametnuo Caracasu, venezuelsko ratno zrakoplovstvo dovedeno je u tešku situaciju glede ispravnosti i operativne iskoristivosti svojih Falcona. Nedvojbeno je kako je upravo takva situacija dodatno motivirala Venezuelu da se okrene europskim proizvođačima zrakoplovne tehnike. Iako je bilo određenih špekulacija u pojedinim europskim medijima kako bi se takav sporazum mogao sklopiti s nekom drugom europskom zemljom, sve dileme otklonjene su nakon ljetošnjeg posjeta venezuelskog predsjednika Huga Chaveza Moskvi, odnosno njegovom ruskom kolegi Vladimиру Putinu. Uz nabavu novih aviona, Venezuela je najavila kako će svoje borbene avione F-16 ponuditi na svjetskom tržištu, odnosno bilo kojem zainteresiranom kupcu.

I. SKENDEROVIC

Traser H3 kronograf

TVRTKA MB Microtec koja nudi razne specijalizirane proizvode za vojsku, i druge slične službe, prilagođene djelovanju po noći predstavila je novi kronografski sat iz serije Traser H3. Riječ je o satu Chronograph Big Date Pro koji samim svojim izgledom jasno govori kakvom je krugu korisnika namijenjen. Sat je naime potpuno crne boje koja je postignuta tako da je na kućište od kvalitetnog nehrđajućeg čelika nanesen posebni crni zaštitni sloj. Taj sloj dodatno štiti površinu kućišta od mogućih ogrebotina, no što je još važnije učinkovito eliminira mogući odbljesak.

Sat dolazi s remenom od crne kože ili crne gume, a može se dobiti i s čeličnom narukvicom s crnim

zaštitnim slojem. Tako cijeli sat djeluje samozatajno i robusno, za korisnike koji od njega traže pouzdan rad i u najtežim uvjetima. Vodonepropusan je do 100 metara, ima safirno staklo otporno na ogrebotine.

U sat je ugrađen kvalitetan kvarcni mehanizam Ronda 5040.B Big Date. Onaj dio imena Big Date odnosi se na veliki i jasno uočljiv prikaz datuma kroz velike otvore brojčanika na poziciji 12 sati. Osim datuma koji je dobro vidljiv proizvođač je primjenom napredne iluminacijske tehnologije H3 Illumination omogućio dobru vidljivost i oznaka na brojčaniku te kazaljki i po mrklom mraku.

M. PETROVIĆ

Saudijska Arabija kupuje 142 francuska helikoptera

KRALJEVINA Saudijska Arabija nastavlja s opremanjem i modernizacijom svojih oružanih snaga, pa tako i svog ratnog zrakoplovstva. Kao jedan od zadnjih sporazuma potpisanih u tom smislu je ugovor o kupnji 142 helikoptera. Sklopljenim ugovorom Francuska se potvrdila kao glavni „opskrbitelj“ Kraljevine Saudijske Arabije vojnim materijalom u idućem višegodišnjem razdoblju. Tako će ne temelju sklopljenog ugovora biti dostavljeno 64 srednja taktička transportna helikoptera

NH90, 20 helikoptera Eurocopter Cougar namijenjenih za CSAR zadace, 42 laka helikoptera Eurocopter Fennec, 4 mornarička helikoptera Eurocopter Panther, te 12 borbenih helikoptera Eurocopter Tiger. Potpisanim ugovorom obuhvaćena je dostava velike količine raznog vojnog materijala ne samo za potrebe ratnog zrakoplovstva. Uz to, Francuska se obvezala i na izgradnju nekoliko helikopterskih baza, tako da se vrijednost cjelokupnog sporazuma postignutog između Saudijske Arabije i

francuske procjenjuje na oko 7 miliardi eura, što je najveći i najznačajniji pojedinačni vojno - trgovinski sporazum koji je Francuska postigla zadnjih nekoliko godina.

Od ukupno naručenih helikoptera NH90, 10 letjelica je naručeno za ratnu mornaricu, 42 letjelice je naručeno za saudijsku vojsku, dok je 12 naručeno za saudijsku Nacionalnu gardu. Trideset helikoptera Eurocopter Fannec naručeno je za ratno zrakoplovstvo, dok je 12 letjelica naručeno za potrebe saudijske Nacionalne garde. Borbeni helikopteri Eurocopter Tiger naručeni su za potrebe Nacionalne garde, te se 12 naručenih helikoptera smatra tek inicijalnom narudžbom, kojom je ostavljena mogućnost narudžbe još dodatna 24 do 36 helikoptera.

Na temelju postignute vojno - trgovinske suradnje između Saudijske Arabije i Francuske smatra se vrlo izglednim sklapanje novog zasebnog ugovora o dostavi zasad nepoznatog broja zračnih tankera Airbus A330.

I. SKENDEROVIC

Novi američki pištolj?

NJEMAČKA tvrtka Heckler & Koch testira nove modele pištolja pod nazivima HK45 i HK45C. Riječ je o oružjima u kalibru .45 ACP koji su dizajnirani kako bi zadovoljili uvjete natječaja Combat Pistol System, što je ime za program nabave novog pištolja za američku vojsku koji je prije bio poznat pod nazivom Joint Combat Pistol. HK45 ima otvoreni udarač i zapravo je mješanac komercijalno dostupnih pištolja USP .45 i HK P2000. Opremljen je promjenjivim ručkama, način okidanja može se sa standardnog Double actiona promjeniti u Double action only zamjenom modularnog sustava okidanja. U spremnik stane deset

metaka, a u kompaktni model dva manje. Inače, na istom natječaju za opremanje američke vojske sudjelovat će i dorađena verzija hrvatskog pištolja HS 2000 u kalibru .45 ACP pod komercijalnim imenom Springfield XD45.

M. DUSPARA

Porinuće ruske korvete Project 20380

PRVI ratni brod projektiran i izgrađen u Rusiji, nakon raspada Sovjetskog Saveza, korveta klase Steregushchy (Project 20380), porinuta je u brodogradilištu Severnaya Verf u Sankt Petersburgu. Polaganje kobilice prve korvete u klasi, imena Steregushchy održano je krajem prosinca 2001. godine a projekt broda je izrađen u tvrtki Almaz Central Marine Bureau. Trenutačno se u gradnji nalaze još dvije korvete Project 20380 od ukupno 20 koje je naručila ruska ratna mornarica.

Glavne značajke nove klase korveta su duljina preko svega 93,9 metara, duljina na vodnoj liniji 84,6 metara, širina 13 metara te visina u sredini broda 7,8 metara. Zbog specifičnog oblika pramčanog bulba visina broda na tom dijelu iznosi 9,4 metra. Korvete klase Steregushchy imaju najveću istinsinu oko 1900 tona, a CODOG propulzijski sustav koji se sastoji od dvije plinske turbine ukupne snage 20 000 kW i dva diesel motora svaki snage 3650 kW uz dva propelera osiguravat će naj-

veću brzinu od 26 do 27 čvorova. Pri ophodnoj brzini od 14 čvorova imat će doplov od 4000 nm, a autonomija s punim tankovima vode i zaliha iznosi 15 dana. Ukupno će imati 90 članova posade. Prilikom projektiranja je uporabljena tehnologija male zamjetljivosti kako bi se smanjio brodski radarski odraz te akustička, magnetska i toplinska zamjetljivost. Na krmenom dijelu broda nalazi se sletno - poletna paluba i hangar za smještaj helikoptera.

Za protuzračnu obranu, korvete će se koristiti Kashtan-M protuzračnim sustavom a preostalo naoružanje će se sastojati od automatskog topničkog sustava kalibra 100 mm, 8 Yakhont protubrodskih projektila u dva vertikalna lansera, 6 Medvedka-VE protupodmorničkih projektila u jednom vertikalnom lanseru te dvije MTPU strojnica kalibra 14,5 mm.

Višenamjenske korvete klase Steregushchy (Project 20380), s obzirom na svoje naoružanje, namijenjene su protubrodskoj, protupodmorničkoj i protuzračnoj borbi a isto tako omogućavaju topničku potporu kopnenim snagama.

M. PTIĆ GRŽELJ

Novi brodovi za indijsku Obalnu stražu

INDIJSKO brodogradilište Goa Shipyard Ltd. koje se nalazi u vlasništvu države porinulo je potkraj travnja ove godine jedan brzi patrolni brod (Extra Fast Patrol Vessel - XFPV) a nešto kasnije toga dana svečano je obavljenja primopredaja odobalnog patrolnog broda (Advanced Offshore Patrol Vessel - AOPV) indijskoj Obalnoj straži.

Prema izjavi glasnogovornika brodogradilišta Goa Shipyard odobalni brod duljine 105 metara je najveći brod ikada izgrađen za potrebe in-

dijske Obalne straže a bit će namijenjen ophodnji maritimnih zona i za operacije potrage i spašavanja na moru. Kobilica prvog odobalnog patrolnog broda u klasi Sankalp položena je sredinom srpnja 2004. a ulazak u aktivnu službu očekuje se tijekom 2007. godine. ICGS Sankalp ima najveću istisninu 2250 tona, a najveću brzinu od 23,5 čvorova postiže propulzijskim sustavom koji se sastoji od dva Pilestick-20PA6B STC motora, svaki snage 8100 kW pri 1050 okretaja u minuti i vijka s prekretnim krilima. Doplov broda iznosi 6500 nautičkih milja, a ukupno će imati 126 članova posade. Brzi patrolni brodovi klase Sankalp projektirani su kako bi mogli nositi laki mornarički višenamjenski helikopter, a sletno-poletna paluba se nalazi na krmi broda. U planu je izgradnja drugog broda u klasi.

Primopredaja petog brzog patrolnog broda imena ICGS Subhadra Kumari Chauhan označila je i ulazak u aktivnu službu indijske Obalne straže. Novi indijski brod ima najveću istisninu 270 tona, duljinu 48,15 metara, širinu 7,5 metara, visinu 4 metra i gaz 2 metra. Temelj

propulzijskog sustava čine tri MTU-F 16V4000 M90 diesel motora koji pokreću tri vodomlazna propulzora Kamewa 71SII pri čemu je najveća brzina 35 čvorova. Prema dostupnim podacima, ovaj brod je najveći brod ikada izgrađen koji se koristi vodomlaznom propulzijom. Doplov broda iznosi 1500 nautičkih milja dok je autonomija 7 dana, a namijenjen je protuterorističkoj borbi na moru i presijecanju krijevatskih kanala. Od naoružanja nosi ruski automatski top 2A4Z kalibra 30 mm koji ima efektivni doseg 5,4 km i po jedan par strojnica kalibra 7,62 mm i 12,7 mm.

M. PTIĆ GRŽELJ

Bliži

se dostava prvih austrijskih Eurofightera

nosjedna inačica Eurofightera, koja bi trebala biti dostavljena naručitelju početkom 2007. Prvi austrijski Eurofighter, koji je nedavno sklopljen trenutačno prolazi opsežna zemaljska testiranja hidro i elektrosustava, a tijekom jeseni očekuju se njegovi prvi probni letovi, odnosno službena primopredaja. U sklapanju austrijskih Eurofightera sudjeluje konzorcij koji čine četiri partnera Alenia Aeronautica, BAE Systems, EADS Germany i EADS CASA.

Austrija je za potrebe svog ratnog zrakoplovstva naručila ukupno 18 Eurofightera, a u skladu s potpisanim ugovorom trebali bi biti dostavljeni dinamikom od 4 aviona tije-

kom 2007., 12 aviona tijekom 2008., te zadnja 2 aviona tijekom 2009. godine. Završno sklapanje svih austrijskih Eurofightera obavljat će se u postrojenjima EADS Military Air Systemsa pored Manchinga. Svi austrijski Eurofighteri biti će smješteni u zrakoplovnoj bazi Zeltweg, a austrijsko ratno zrakoplovstvo planira s prvim letovima, odnosno inicijalnom operativnom uporabom započeti tijekom lipnja 2008., a u tu svrhu tijekom jeseni ove godine započinje sa školovanjem prve skupine tehničkog i letačkog sastava, u kojem će biti 70 tehničara, 50 inženjera te 28 pilota.

I. SKENDEROVIC

Općenito o robotima u vojnoj primjeni

Igor TABAK

Vojništvo je, zbog prirode posla, jedna od prvih struka koje su u praktičnu uporabu uvele robe. Trend nije nov, ali posljednje vrijeme doživljava uspon potenciranim zahuktavanjem ratovanja Sjedinjenih Američkih Država u Afganistanu te Iraku. No, krenimo po redu!

Tradicionalno se uzima da je naziv Robot svojim zamišljenim radnim strojevima dao češki pisac Karel Čapek, 1921. godine. Riječ je asocirala na robota ili prisilni rad i dobro opisuje osnovnu namjenu takvih strojeva - preuzimanje poslova koji su repetitivni ili teški ili opasni po čovjeka. Odande se taj naziv provlači preko književnosti pa do tehnologije, sve do danas, kad je postao univerzalno prihvaćen. Ro-

botiku, kao naziv za znanost o robotima, prvi put spominje Isaac Asimov, američki pisac znanstvene fantastike, 1942. godine.

Za početak, razlučimo dva pristupa definiranju. Jedan od njih definira robe kao čovjekolike naprave koje često i obavljaju funkcije uobičajeno pripisive čovjeku. To je definicija bliže popularnoj kulturi i manje orientirana na onaj "rad" što čini srž naziva. Definicije bliže industriji opisuju robe kao Reprogramabilne multifunkcijske manipulatore, stvorene da barataju stvarima, dijelovima, alatima ili specijalnim uređajima, kroz niz raznih programiranih pokreta, u cilju izvođenja raznolikih zadataka. Ovdje treba primjetiti naglasak na programiranosti

pokreta, koja robote ograničava na pojedini posao u kontroliranoj radnoj sredini. Razvoj znanosti danas teži nadići ova ograničenja usavršavanjem određene umjetne inteligencije te osposobljavanjem strojeva za snalaženje i u nepoznatome okolišu. Iako tek u povojima, ta svojstva su poželjna i za vojnu uporabu robova.

Dakle, trebamo razlučiti nekoliko strukturnih elemenata u definiciji robova. Kao prvo, to je stroj. Kao drugo, on je namijenjen obavljanju određenih zadataka. Kao treće, on te zadatke obavlja samostalno u odnosu na čovjeka. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Elektronička bomba

Kad su Amerikanci 1958. testirali vodikovu bombu nekoliko stotina metara iznad Pacifika, znanstvenike su za-prepastile posljedice. Uz već poznate - udarni val, toplinski val i radioaktivno zračenje, opaženi su i elektromagnetski valovi

Leopold GREGORAČ

Od epicentra eksplozije na sve strane širili su se elektromagnetski valovi gama zraka. Na udaljenosti od nekoliko stotina kilometara, na Havajima, ugasila se ulična rasvjeta, a u Australiji su navigacijski sustavi imali teškoće u radu.

Posljedica eksplozije vodikove bombe nastanak je elektromagnetskog (EM) zračenja frekvencija 1024 do 1025 Hz. Valna dužina EM valova bila je veličine atomske jezgre. Ti su EM valovi poznati kao gama zrake i radioaktivni su.

Svjesna razornih posljedica svake atomske bombe, američka je vojska pokrenula razvoj elektroničke bombe (E bombe) koja ne bi ubijala ljudi,

de, uništavala zgrade ili stvarala radioaktivno zračenje već samo onesposobljavala elektroničke komunikacijske sustave, vojne i civilne. Danas se bez modernih komunikacijskih sustava ne može zamisliti suprotstavljanje modernoj vojsci. U civilnoj sferi uništenje komunikacijskih sustava rezultiralo bi paralizom života u pogodenom području.

Prije nekoliko godina Amerikanci su razvili E bombu do razine praktične uporabe i testirali je. Naravno, rezultati nisu publicirani, ali se ponekad pojavi poneka informacija i podatak. Autor članka prikupio je dostupne podatke i napravio tehnički smislenu cjelinu koju možete pročitati u nastavku.

Temeljno je pitanje kod učinkovite E bombe generiranje goleme energije u jako kratkom vremenu, koja ne potječe iz nuklearne reakcije. Potrebna energija treba biti kratkog, ali ipak dovoljno dugog trajanja da prouzroči trajno oštećenje elektroničkih komunikacijskih sustava.

Slično je i načelo munje kao prirodnog fenomena koja u tisućitim dijelovima sekunde oslobađa golemu energiju koja na svojem putu može izazvati veliku štetu.

Kako proizvesti visokonaponsku i visokofrekventnu elektromagnetsku energiju u takvoj bombi. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Ariel Sharon - odlazeća zvijezda

Izbornu pobjedu svoje stranke Kadima na nedavnim parlamentarnim izborima, Ariel Sharon nije mogao proslaviti. Bivši izraelski premijer i proslavljeni vojnik koji je sudjelovao u svim bliskoistočnim ratovima vođenim posljednjih pedeset godina od siječnja se nalazi na rubu smrti u jeruzalemskoj bolnici. Sharon je sudjelovao u svim bliskoistočnim ratovima i njegova se osoba provlači kroz šest desetljeća bliskoistočnog konflikta; tijekom prva četiri rata kao vojnik, nakon 1973. godine kao političar, a od 2001. godine i kao izraelski premijer.

— Hrvoje BARBERIĆ —

Pobjedu svoje stranke Kadima na nedavnim izraelskim parlamentarnim izborima, njezin osnivač Ariel Sharon nije mogao proslaviti. Kada je početkom siječnja ove godine nakon doživljenog moždanog udara u jeruzalemskoj bolnici Hadassah pao u komu, svjetski mediji su izvadili unaprijed pripremljene osmrtnice. No četiri mjeseca kasnije sedamdesetosmogodišnji Ariel Sharon je, što zahvaljujući suvremenoj medicini, a što svojoj životoj naravi još uvijek na životu. Unatoč tome što će po

svoj prilici u budućnosti zbivanja u regiji biti bez njega, bivši izraelski premijer i proslavljeni vojnik koji je sudjelovao u svim bliskoistočnim ratovima jedan je od posljednjih živućih aktera svih šest desetljeća bliskoistočnog sukoba.

Ariel Sharon je rođen 27. rujna 1928. u kibucu Kefar Malal, na području tadašnjeg britanskog mandatnog područja Palestine, kao Ariel Scheinerman. Među Izraelcima je poznat i pod nadimkom Arik.

Njegovi roditelji Shmuel i Vera su bili imigranti iz Rusije. Kao i većina

mladih palestinskih Židova njegove generacije, 1945. godine je pristupio židovskoj miliciji Hagannah. Prema nekim izvorima njegova vojnička karijera je počela još ranije - 1942. godine kao četrnaestogodišnjak ulaskom u Gadnu, paravojnu postrojbu židovske mladeži. U Hagannah je Sharon prošao vojnu obuku britanskih instruktora te je angažiran u obrani židovskih kibuca od napada iz susjednih arapskih sela. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Ruski trenažni avioni MiG-AT i Jak-130

Danijel VUKOVIĆ

Raspad Varšavskog saveza rezultirao je mnogim promjenama u vojnim krugovima zemalja članica. Prestankom suradnje zemalja članica na tehničkom području dovelo je do prekidanja uhodanog lanca specifičnih proizvoda pojedinih zemalja. Naime, pojedini specifični proizvodi su potjecali od pojedine zemlje članice, a rabilje su ih sve zemlje Varšavskog saveza kojima je određeni proizvod bio potreban. Takva je praksa bila zastupljena i u industriji vojnih zrakoplova. Tako je poznata i renomirana češka zrakoplovna tvrtka "Aero Vodochody" bila prepoznatljiva po osnivanju i proizvodnji trenažnih (školskih) i školsko-borbenih aviona kojima su se koristili u zemljama Varšavskog saveza. Prošlo je 40-ak godina otkad su ruske zračne snage kao i nekoliko zračnih snaga ostalih članica Varšavskog saveza počeli u svoje redove prihvatići češke mlazne školske avione L-29 Delfin, koji je, pretežno zahvaljujući političkim razmatranjima, uveden za budući trenažni mlazni avion u zemljama Varšavskog saveza. Od 1974. L-29

se zamjenjuje naprednjim avionom L-39 Albatros (pogonjen ruskim turboventilatorskim motorom Al-25TL) te tako tvrtka "Aero Vodochody" od 1973. do 1990. godine doprema 2094 primjerka aviona L-39 Albatros tadašnjim sovjetskim zračnim snagama, tj. VVS-u (Voenno Vozdushniye Sily). Raspadom SSSR-a došlo je i do prekida ugovora za dalnjom narudžbom aviona L-39 i L-39MS. Slična situacija je pogodila i rumunjskog zrakoplovnog proizvođača Intreprinderea de Avioane Bacau koji je od 1979. dopremio Sovjetskom Savezu 1500 komada klipnih aviona za temeljnu obuku Jak-52.

U ruskim zračnim snagama su se pojavili problemi u održavanju postojećih aviona češkog podrijetla za koje je bilo otežano ili gotovo nemoguće nabaviti rezervne dijelove. Stoga je rusko ministarstvo obrane studiozno pristupilo rješavanju novonastalog problema, a rješenje se naziralo u kapacitetima domaćih zrakoplovnih proizvođača koji bi ponudili avione kao zamjenu za Jak-52 i L-39MS. U odabiru tvrtki koje bi se mogle nositi i odgovoriti na postav-

ljene zahtjeve za novim trenažnim avionima, u prednosti su se našle one tvrtke koje su već imale iskustva na sličnim projektima. Za zamjenu propelernog aviona Jak-52, primarnu ulogu u natječaju su do bile tvrtke "Suhoi" i "Jakovljev" koje su, iako se duže vrijeme nisu bavile projektiranjem i razvojem trenažnih aviona, nastavile s razvojem jednosjednih i dvosjednih natjecateljskih akrobatskih aviona Jak-55M, Jak-54, Su-31 i Su-29. Obje navedene tvrtke bile su sposobne razviti u potpunosti zadovoljavajući avion za selektivnu i početnu (ab-initio) obuku. S druge strane, napredna letačka obuka za avione četvrte generacije MiG-29 i Su-27 je zahtijevala prikladan avion koji je zbog radikalnije promjenjenog programa letačke obuke, morao posjedovati naprednije manevarske sposobnosti u odnosu na postojeći L-39 (i njegovu zamjenu L-39MS) koji je ponajprije bio namijenjen kao posljednja "stepenica" u obuci za MiG-21. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Autonomno u dubine

Protuminska borba i operacije podvodne kontrole plovnih putova pionirski su pokušaji vojne primjene ronilica bez ljudske posade

Pripremio Tomislav JANJIĆ

Kad su pomorske savezničke snage uključene u operaciju "Iraqi Freedom" započele u ožujku 2003. čistiti pomorske prilaze iračkoj luci Umm Qasr svjetski su se mediji zainteresirali za specijalno uvježbane snage Marine Mammal Systems. Iza ovog naziva zapravo se skrivaju specijalno dresirani dupini koje američka ratna mornarica rabi u zadaćama pretraživanja i klasifikacije objekata koji nalikuju pomorskim minama.

Daleko od zanimanja medija novo se podvodno oružje, nazvano REMUS (Remote Environmental Monitoring Unit), dokazuje kao korisno pomagalo u toplim, plitkim vodama sjevernog dijela Perzijskog zaljeva. REMUS je razvio Woods Hole Oceanographic Institution (WHOI) s namjenom da tom ronilicom bez posade (unmanned underwater vehicle - UUV) olakša civilni nadzor priobal-

nih voda u bilom kojem dijelu svijeta.

Naknadno je REMUS prilagođen vojnoj uporabi uz pomoć Office of Naval Research (ONR) i američke Special Operations Command. U vojnim je zadaćama rabljen za samostalni pregled velike površine podmorja rabeći bočno motreći sonar. Jedna od tipičnih zadaća u kojima je REMUS rabljen je pregled ulaza u luke. Nakon što su se REMUS ronilice vratile na matično plovilo i nakon što su prikupljeni podaci obrađeni na potencijalne su ciljeve slani dupini kako bi ih dodatno provjerili.

Tako je spletom okolnosti REMUS - koji na tržištu trenutačno nudi tvrtka Hydroid LLC - postala prva autonomna ronilica bez posade koja je operativno rabljena u vojnim operacijama. Njegova borbena uporaba u operacijama u Perzijskom zaljevu postala je važna prekretnica u protuminskoj borbi na moru.

Sada je svima jasno da su upravo zadaće protuminske borbe postale glavno područje djelovanja autonomnih ronilica bez ljudske posade (autonomous underwater vehicles - AUV) s potencijalnim mogućnostima koje znatno nadmašuju sve raspoložive sustave.

Prema iskustvima stečenim u dosadašnjim istraživanjima, razvojima i testiranjima tehnoloških demonstratora i, za sada još uvijek skromnoj borbenoj uporabi, razvoj UUV i AUV ronilica se usmjerio na obavljanje zadaća, otkrivanja pomorskih mina (posebno onih ležećih na dnu), pregled plovnih putova (s naglaskom na prilaze lukama) i nadzor šireg područja, a sve s krajnjim ciljem pružanja potpore protuminskoj borbi (mine countermeasures - MCM). ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Razvoj podmorničarstva do konca Prvog svjetskog rata

Podmornica CSS Hunley ušla je u povijest kao prva i jedina podmornica koja je uspješno obavila svoju borbenu zadaću sve do početka podmorničarskih operacija u prvom svjetskom ratu

Igor SPICIJARIĆ

CSS „Hunley“ - podmornica iz američkog Građanskog rata

Američki Građanski rat koji je trajao od 1861. do 1865. imao je znatnog utjecaja na razvoj pomorske doktrine i razvoj pomorskih sredstava. Podijeljene na dva neprijateljska tabora, trinaest država, odnosno teritorija podijelile su se na države Unije i one koje su se priključile Konfederaciji. Uniju su uglavnom činile države sa sjevera koje su u odnosu na južne države bile industrijalizirane, sa snažnom industrijom, organiziranom proizvodnjom i dobrom željezničkom mrežom. Za razliku od njih, južne države koje su činile Konfederaciju bile su uglavnom agrarno orientirane, uglavnom na proizvodnju pamuka i duhana. Industrijska proizvodnja je bila daleko manje razvijena nego u sjevernim državama. Početkom Građanskog rata najveći dio brodova ostao je u posjedu sjevernjaka. Doduše, ni južne države nisu bile bez brodovlja, ali njihov problem je bilo ljudstvo na njima. Imali su dovoljno dobrih i kvalificiranih pomorskih časnika, ali je nedostajalo kvalificiranih mornara. Ratne operacije su se sve više zaoštravale pa su i troškovi vođenja rata bivali sve veći. Već u početnoj fazi sukro-

ba, ratna flota Unije blokirala je sve glavne pomorske luke Konfederacije. Tim činom onemogućen je izvoz pamuka i duhana iz Konfederacije u Europu.

Puno važnije je bilo da je istodobno bio onemogućen dovoz oružja, streljiva i ostale opreme Jugu, potrebne za vođenje rata. Nedostatak pamuka izazvao je pravu „pamučnu krizu“ u britanskoj tekstilnoj industriji ali i lišio Konfederaciju velikih finansijskih sredstava koja su se trebala uporabiti za nabavu oružja i vojne opreme. Takva situacija je pogodovala crnoj burzi i prekomorskemu švercu. Roba pristigla iz Europe postizala je astronomske cijene na konfederacijskom tržištu. Velikirizici su crnoburzijancima donosili i golemi profit, ali pošiljke takve robe često su kao kontrabanda padali u ruke blokadnim brodovima Unije.

Uvidjevši da će pomorska blokada biti dalekosežno pogubna za njih, vođe Konfederacije su odlučile da moraju pribjeći njezinu razbijanju. U tom cilju odlučeno je da se vlastita mornarica osnaži izgradnjom prvi oklopnih brodova plitkog gaza na parni pogon, otpočinjanjem tzv. krstaričkog rata protiv trgovačkog

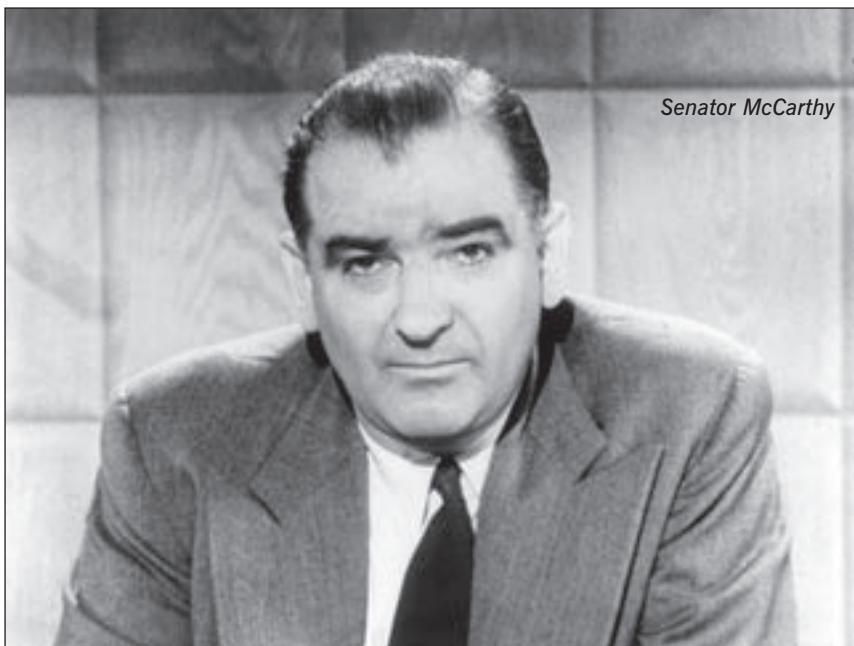
brodovlja sjevernog saveza i na koncu da otpočne izgradnja prvih podmornica koje bi iskoristile svoju „nevidljivost“ i svojim minama iz morskih dubina razbile pomorsku blokadu Unije pred lukama New Orleansa, Galvestona, Charlestona i ostalih luka Juga. U krstarički rat protiv trgovaca brodova Sjevera poslano je nekoliko brzih jedrenjaka od kojih je najpoznatiji Alabama gotovo dvije godine haračio Atlantikom i uništavao ili pljenio brodove Unije i njihov teret dok i sam nije nastradao u blizini Gibraltara. Na američkom jugu sagrađen je i prvi oklopni parobrod pod imenom Merrimack koji je svojom topovskom baterijom trebao uništavati protivnike. Sjever mu je vrlo brzo suprotstavio brod sličnih karakteristika, Monitor, po kojem se kasnije nazvala čitava klasa takvih ili sličnih brodova. Njihovom konstrukcijom i primjenom uvedene su nove pomorske taktike u sklopu konfederacijske pomorske doktrine i tadašnjih uobičajenih načela pomorskog ratovanja. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

“Makartizam” (1950. - 1954.)

“Makartizam” je razdoblje američke unutrašnje politike početkom Hladnog rata, koje je obilježio progon osumnjičenih komunističkih simpatizera. Kroz povećalo McCarthyjevog senatskog pododbora prošle su stotine osoba iz američkog javnog života, te iako na temelju njegove istrage nitko nije uhićen, za većinu je to značilo potpunu moralnu, profesionalnu i političku diskreditaciju

Hrvoje BARBERIĆ

Razdoblje američke unutrašnje politike početkom pedesetih godina koje je obilježilo početnu fazu Hladnog rata - "makartizam" - karakterizira politički progon lijevo orijentiranih intelektualaca, članova američke Komunističke partije te osumnjičenih komunističkih simpatizera, temeljen na dvojbenim ili nikakvim dokazima. Kampanja je dobila ime po američkom senatoru Josephu McCarthyju, republikancu iz Wisconsina koji je krajem četrdesetih godina bio inspirator i pokretač takve politike.

Druga polovica četrdesetih godina, nakon privremenog olakšanja svršetkom II. svjetskog rata, Sjedinjenim Američkim Državama donijela je novu zabrinutost zbog zaoštravanja odnosa s ratnim savezničkom Sovjetskim Savezom. Saveznštvo, koje je počelo pucati na kon-

ferencijama u Potsdamu 1945. i na Jalti 1946., u punom je svjetlu izbilo na vidjelo 24. lipnja 1948. nakon što su sovjetske snage presjekle putove koji su vodili ka Zapadnom Berlinu. Nova pljuska Sjedinjenim Državama došla je u obliku sovjetske detonacije atomske bombe 29. kolovoza 1949., čime je prekinut američki monopol na atomsko oružje, a kulminiralo je krajem iste godine pobjedom Maovih komunista u kineskom građanskom ratu. Taj niz nepovoljnih događaja pridonio je stvaranju percepcije komunističke prijetnje američkom društvu i jačanja antisovjetske hysterije.

Otac “makartizma”

Senator Joseph McCarthy je 9. veljače 1950. održao govor na republikanskom skupu u Zapadnoj Virginiji, na kojem je objavio listu s 57

imena osumnjičenih sovjetskih špijuna i komunističkih simpatizera zaposlenih u State Departmentu. Nakon tog istupa američki mediji su mu počeli posvećivati mnogo pažnje te je preko noći iz razmjerno nepoznatog senatora ruralne Amerike promoviran u spasitelja nacije. Nakon što je 1947. godine ušao u Senat, McCarthyjev mandat je uglavnom bio politički neprepoznatljiv te je navodno tek na prijedlog prijatelja izabrao čvrsti antikomunistički stav kako bi profilirao sebe kao političara. McCarthy je 1953. imenovan za predsjednika senatskog odbora za vladine operacije i njenog podkomiteta za istraživanje. Na vrhuncu aktivnosti tog senatskog tijela tijekom 1953. i 1954. godine stotine Amerikanaca prošli su kroz McCarthyjev "detektor komunista". Iako se često pogrešno povezuje sa senatskim odborom za antiameričke aktivnosti tzv. HUAC ustanovljenim još 1938., koji je doveo i do Hissovog uhićenja, McCarthy nije imao izravne veze s tim tijelom.

Istrage McCarthyjevog odbora u pravilu su se temeljile na indicijama ili vrlo često glasinama te je dolazak

■ Jedna od žrtava makartizma bio je i glumac Charlie Chaplin (na privatnoj fotografiji snimljenoj početkom 50-ih godina)

pod povećalo njegove komisije najčešće značio potpunu profesionalnu i političku diskreditaciju pojedinca, unatoč tome što na temelju tih istraživačkih rezultata nitko nije uhićen. Liberali su posebno zamjerili postupak u kojem je osumnjičeni imao pravo iskoristiti šutnju kao svoje ustavno pravo, da bi McCarthy potom tu gestu iskoristio kao znak priznanja optužbi. Saslušanja osumnjičenih često je prenosila i nacionalna televizija, pridonoši tako stvaranju kolektivne psihoze. McCarthy je, između ostalog, zamalo uništio program Glasa Amerike koji je emitirao državama iz "željezne zavjese", te se okomio čak i na američke javne knjižnice tvrdеći da sadrže komunističku literaturu. Optužio je i američku vojsku, navodeći da njezina baza u Fort Monmouthu skriva špijunsku mrežu, no njegov pokušaj da "pretrese" CIA-u ipak nije uspio jer se čelnistvu Agencije nije svidjela ta ideja. Unatoč kontroverzama koje su pratile McCarthyja, tadašnji američki predsjednik Eisenhower nije se pokušao javno konfrontirati s njim zbog snažne podrške koju je senatoru iz Wisconsina pružalo konzervativno krilo Republikanske stranke.

Potvrda tvrdnji pristaša makartizma o svjetskoj komunističkoj uroti protiv Sjedinjenih Država dobivena je u praksi 25. lipnja 1950. početkom Korejskog rata. Samo tri tjedna kasnije uhapšen je i bračni par Julius i Ethel Rosenberg optužen za špijunažu i transfer nuklearne tehnologije u Sovjetski Savez, te su na posljetku osuđeni na smrt. Najpoznatiji politički progon tog vremena bio je slučaj Alge Hissa, dužnosti State Departmenta i jednog od ljudi koji su osnovali organizaciju Ujedinjenih naroda, koji je optužen za urotu i špijunažu u korist Sovjetskog Saveza. Vjetar u leđa makartizmu su bile uobičajene špijunske afere koje su se povremeno događale između dva bloka. U svibnju 1951. dvojica članova britanskog veleposlanstva u Washingtonu, Donald MacLean i Guy Burgess, prebjegli su u Moskvu nakon što je otkriveno da je MacLean predavao informacije u atomskoj bombi Sov-

jetima. Američki fizичар Klaus Fuchs je u Velikoj Britaniji priznao špijunažu u korist Sovjetskog Saveza, radeći tijekom II. svjetskog rata na projektu stvaranja američke atomske bombe u laboratoriju Los Alamos.

■ Osumnjičeni dužnosnik State Departmenta Alger Hiss

Duga lista osumnjičenika

Utjecaj makartizma počeo je opadati 1954. godine. Staljinov smrću u ožujku 1953. i umjerenim zapopljenjem koje je uslijedilo u odnosu supersila te primirjem u Korejskom ratu kampanja je izgubila na žestini. U ožujku 1954. novinar CBS-a Edward Murrow objavio je izvještaj koji je diskreditirao McCarthyja u očima američke javnosti. Nakon emitiranja priloga o

■ Saslušanja senatskog pododbora

otpuštanju američkog zrakoplovnog časnika Mile Radulovicha zbog optužbi da je komunist, javnost se okrenula protiv McCarthya. McCarthyjeve metode postale su predmet kontroverze te je došlo do šestokratne rasprave i do raspuštanja njegovog odbora. McCarthy je umro tri godine kasnije, u 48-oj godini, zbog komplikacija vezanih uz alkoholizam.

Na popisu Amerikanaca koji su se početkom pedesetih našli na meti „lova na vještice“ senatora McCarthya našlo se više stotina imena. Samo je iz Hollywooda izlistano tri stotine osumnjičenih sovjetskih simpatizera, zbog čega je brojnim glumcima i režiserima bio onemogućen rad. Na listi su se našli i veli-

kani kao što su glumac Charlie Chaplin, pisac Arthur Miller, fizičar Robert Oppenheimer, sociolog Alfred Kinsey, kompozitor Aaron Copland i raketni stručnjak Tsien Hsue Shen, koji se zbog odbijenog zahtjeva za prijam u američko državljanstvo vratio u Kinu i postao vođeći stručnjak kineskog raketnog programa.

Kampanja makartizma iz početka pedesetih nije bila prva američka kolektivna fobija od komunističke prevlasti. Naime, u Sjedinjenim Državama u razdoblju nakon Oktobarske revolucije također je vladala paranoja o komunističkoj uroti, koja je popustila tek oko 1920., a jedan od budućih američkih predsjednika - Richard Nixon - također je iskoristio mogućnost diskreditacije svog političkog protivnika kao komunista kako bi osvojio svoj prvi mandat u Kongresu. No, pisac Arthur Miller iskoristio je kampanju makartizma na konstruktivniji način - kao predložak za roman "Vještice iz Salema".

Kovanica "makartizam" nastala je na temelju karikature objavljene u Washington Postu 1950. godine, a taj termin je postupno ušao u američku kulturu kao izraz kojim se označava masovni pritisak i šikaniranje pojedinca bez osnovanih dokaza. Pedeset godina nakon nastanka makartizma, 2003. godine skinute su oznake tajnosti s dokumenata o saslušanjima osumnjičenih, čime su povjesničarima i javnosti postale dostupne McCarthyjeve metode radi te je učvršćeno gledište o makartizmu kao sivom razdoblju američke demokracije. ■

Dževad Karahasan: "Noćno vijeće", Profil international, Zagreb, 2005.

Djela Dževada Karahasana posljednjih su petnaestak godina doživjela brojna izdanja i dobila niz prestižnih međunarodnih nagrada. No, Karahasan je bio i ostao snažno vezan za hrvatsku kulturnu sredinu. U Zagrebu je i doktorirao tezom o dramaturškim modelima u opusu Miroslava Krleže te objavio niz knjiga, a danas usporedio živi i radi u Grazu i Sarajevu. Budući da je rođen i odraстао u BiH, u Duvnu (Tomislavgrad), u sredini koja živi u duhu tolerancije, gdje se prožimaju islam i katoličanstvo, nije mogao ostati nedirnut susretom tih dvaju svjetonazora, religija, kultura, niti se opirao njihovu utjecaju. Dosadašnjim djelom dokazuje kako je Bosna vrlo specifičan kulturni ambijent, a njegov stil pisanja - tečan i prepun dubokih životnih misli i istina - odaje utjecaj njegovi velikih sunarodnjaka poput Andrića i Selimovića. Karahasanova knjiga "Noćno vijeće" uvrštena je među 28 najvažnijih novih knjiga iz oblasti literature na njemačkom jeziku predstavljenih na ovogodišnjem sajmu knjiga u Leipzigu. Radnja najnovijeg romana smještena je u istočnu Bosnu, u gradić Foču, poznatu i po velikim zločinima koje su tamno počinili četnici nad muslimanima tijekom II. svjetskog rata. Radnja se događa 1991., neposredno prije početka novog međunarodnog sukoba u kojem će ponovno teško stradati fočanski Bošnjaci. Karahasanu je tuda jeftina politizacija i površna pripovjedačka efektnost te stoga on ne prikazuje izravno taj sukob kao jednostavnu borbu Dobra i Zla, već preko glavnog lika Simona, podrijetlom Srbina, povratnika iz inozemstva, analizira stanje duha u gradiću nad kojim se nadvija prijetnja tragičnog sukoba. Atmosfera ozarenosti iz doba junakove mladosti dio je privida koji će zateći, osjetiti se poput izvanzemaljca u vlastitom zavičaju. Glavni junak, Simon, po zanimanju je lječnik koji svoj identitet vidi ne u naciji ili religiji, već u generaciji gubitnika, "koja nije htjela uspijeti". Kao svojevrsni narativni okvir romana poslužit će obrazac kriminalističke proze (događa se serija misterioznih ubojstava kojima se ne mogu ustvrditi počinitelji). Priča s ukusom krimi-misterije u osvit rata, ubijanja, zločina, htjela bi razmotriti zločin i kaznu iznad stereotipa koji će ih vesti na kolektivnu krivnju ove ili one nacije. Esejističke digresije, koje čine prepoznatljivi dio Karahasanovog pripovjedačkog stila, u ovom romanu sastavljene su od traktata i monologa koji preispituju ulogu razuma, ali i iracionalnost mržnje i ljubavi, odnos pojedinca i lokalne zajednice, pojedinca i nacije, nacionalizma i globalizma, moderne ideje sreće i užitka u okruženju banalne politike populizma. Tako kriminalistička proza dobiva jake elemente filozofičnosti i psihoanalitičnosti, kojima Karahasan demonstrira svoju erudiciju i životnu mudrost. Riječ je, nesumnjivo, o jednom od najsnažnijih romana svedene (ne samo bosanske) književnosti.

Mirela MENGES

18. kolovoza 1943. Saveznički napad na Peenemünde

Peenemünde, tajna njemačka baza u kojoj je nastalo i usavršeno najmoćnije oružje II. svjetskog rata - raketa V2, nalazila se na otoku Usedomu u Baltičkom moru na krajnjem sjeveroistoku Njemačke. Tamo je još od 1936. tim stručnjaka predvođen briljantnim znanstvenikom Wernerom von Braunom usavršavao rakete, a njihovo najveće dostignuće raketa V2 pri lansiranju je bila visoka 14 metara, težila je oko 13 tona noseći na sebi 900 kg bojnog naboja s dometom od oko 350 km te je prilikom lansiranja izvrsno dostizala visinu od 100 km. Na taj način postala je prva sprava koju je čovjek napravio i uspješno izbacio izvan Zemljine atmosfere. Premda su Britanci još od ranije znali za postojanje baze u Peenemünde, na bombardiranje su se odlučili tek potkraj lipnja 1943., a povoljne vremenske prilike omogućile su da se taj napad izvede 18. kolovoza 1943. Britanski bombarderi su te noći bacili više od 1500 tona eksploziva i 300 tona zapaljivih bombi na njemačku vojnu bazu, no iako teško oštećena, baza je ipak nastavila s radom. Kako se nacističkom teroru bližio kraj, u proljeće 1945. von Braun je sa svojim timom, ne žečeći pasti u ruke Rusima, otišao posebnim vlakom i predao se Amerikancima. Ubrzo nakon tогa Peenemünde su okupirali Rusi, a razvoj na novim balističkim raketama von Braun je nastavio u Americi. Njegov tim je postao važan kotačić u nastajanju američkog svemirskog programa.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Crni i bijeli kruh

U tzv. sezoni kiselih krastavaca, tj. ljetnoj oskudici važnijih vijesti, javnošću dominira medijsko ispiranje mozga i hranjenje duše - ničim. Zapravo, još gore - duhovnoj se sirotinji servira tjelesna golotinja. Kao da se tom "hranom" može ufažiti duhovna glad za smislim, koji svoj temelj ima u vječnoj Ljepoti i Dobroti. Kao da se u ljetnoj opuštenosti može s duhovnim GMO-surogatima "nabiti kondiciju" za teške poslove i iskušenja životne zime. Nažalost, dok sunce nemilice prži, većina onih koji su određeni za žrtve eksperimenta duhovnog kloniranja metodom ispunjavanja praznine ništavilom, ne primjećuju pipke divovske "crne hobotnice" ni isto takvu "tintu" njezine sestre "medijske sipe". Pri vrhuncu te "operacije", sredinom kolovoza, "tko ima uši" u crkvi može čuti Isusove riječi kojima je zbranio i "otjerao" čak i neke svoje učenike. Nasuprot ponudi na duhovnom, idejnom i medijskom tržištu, Isus kao hranu za život u izobilju, štoviše za vječni život, nudi samoga sebe kao - kruh! To je najprije odgovor onima koji nisu htjeli priznati Njegovo božanstvo. Zatim nas želi potaknuti da povjerujemo (a vjera je dar Božje milosti) i prihvativimo Njega kao živi kruh, kao jelo i piće od kojeg se ne gladni i ne žedni, kao izvor i zalog vječnog života - u nama već sada. Znakovita slika toga pravog Kruha života je ona starozavjetna māna u pustinji. Iako je bila hranjiva, ipak su pomrli svi koji su je jeli. Krist daje vjerniku život koji traje zauvijek i jamči to svojom riječju: "Ja sam kruh živi koji je s neba sišao. Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijek!" U globalnoj buci samo "slijepac" razlikuje crni i bijeli "kruh"!

Andelko KAĆUNKO

FILMOTEKA

Put lubenica - Pula 2006.

- hrvatska drama (90 min.)
- distributer: Telefilm & HRT
- režitelj: Branko Schmidt
- gl. glumci: Krešimir Mikić (Bijesni pas), Sun Mei (Mirna rijeka), Leon Lučev (Šeki), Armin Omerović (Cigo)

Put Lubenica inspiriran je pričom o dvanaestero ilegalnih imigranata koji su se utopili u rijeci Savi, na granici Bosne i Hrvatske. Nadahnut istinom pričom u kojoj su, tražeći bolji život na Zapadu, Kinezi švercani poput lubenica, Branko Schmidt napravio je najbolji film svoje karijere. U scenariju je nesretni događaj proširen i spožnan očima mlade Kineskinje, koja izgubi oca. Ona uspostavlja odnos s bivšim vojnikom Hrvatske vojske, izlječenim narkomanom koji pati od PTSP-a i koji je u ratu izgubio sve. Iako snimljen u maniri hrvatske drame, *Put lubenica* posjeduje sve elemente klasičnog špageti vesterna: marginalac koji nema što izgubiti u sukobu s lokalnim siledžijama bori se za čast djevojke koja ni po čemu ne pripada u njihov okrutni svijet. Ovaj film, slično kao i pobjednik Pule, Nuićev *Sve džaba*, traži od gledatelja strpljenje, a kako odmiče sve je zanimljiviji i uvjerljiviji. Uz Schmidta, zasluge za to ravnopravno dijele maestralni Krešimir Mikić i vrlo uvjerljiva debitantica Sun Mei, a tu su i već dokazani scenarist Ognjen Svilićić te trenutačno najbolji hrvatski direktor fotografije Vjekoslav Vrdoljak, kojemu je po svemu viđenom neopravданo izmakla zlatna Arena za kameru.

Leon RIZMAUL

Puška talijanka

Malo se koja puška popularnošću može mjeriti s glasovitom talijankom **Carcano M1891** koja se proizvodila od 1892. do 1945., a uvelike rabila sve do pedesetih godina prošlog stoljeća. Najveću je primjenu imala u borbama **I. svjetskog rata**. Duga 1295 mm, najdjelotvornija je bila u razdaljini do 600 metara, a proizvodila se i kao puška i kao karabin. U prozvodnji se pojavila godine 1891. a tvorac joj je bio **Salvattore Carcano** u torinskom vojnem arsenalu koji ju je i krstio kao **M91**. Tom je puškom iz uporabe bio istisnut stariji model **Vetterli-Vitali**. Premda se M91 često naziva i **Mannlicher-Carcano**, posebice u vojnoj terminologiji SAD-a, to ime nikad nije bilo prihvaćeno

kao službeni naziv, baš kao i naziv
Mauser - Paravicino.

U Italiji je ta puška bila i ostala jednostavno novantuno (=91). Pomalo je zbumujući i dodatni naziv **Mauser** jer se spremnik s nabojima temelji na puški **Manlicher**.

Kraća verzija - karabin, odnosno popularna talijanka pojavila se tek 1938. ali stari model nikad nije uspjela izbaciti iz uporabe. Iz modela 91 razvili su se mnogi podtipovi i inačice za brojne rodove vojske, kao i za posebne namjene. Osobito je popularna bila mušketa **TS**, koja je kao tip oružja nadomjestila već spomenutu pušku **Vetterli 1870/87/15** kalibra 6.5x52. završetkom XIX. stoljeća model Vetterli bio je u mnogočemu izmijenjen i dopunjjen, posebice kad je riječ o bodežu i njegovu pričvršćivanju na cijev.

U knjizi **Talijanski bodeži 1814-1991**, autora **Cesarea Calamandreia**, posebna je tekstualna studija popraćena izvanredno jasnim skicama posvećena upravo mušketi **91TS**.

Ne manje korisna je knjiga **Osobno naoružanje piemontske i talijanske vojske** (*Armamento individuale Dell'Esercito piemontese e italiano*) autora **Salvaticija i Bertoccija** koja također velikim dijelom obrađuje model 91 i njegovo pretvaranje u hladno oružje, tj. svodenje pucaljke na kopljje.

Osim učvršćivanja noža, knjiga obrađuje i mogućnosti koje puška pruža u sprezi s drugim dodacima kao što su dalekozor, bombe i granate.

Jurica MILETIĆ

nuclearweaponarchive.org

Premda se aktualne vijesti dijeljem svijeta odnose na stanje na Bliskom istoku, ipak je problem nuklearnog naoružanja najteže rješiv i dugoročno najproblematičniji. Nekad je nuklearna prijetnja stizala iz svima znanih država podijeljenih na Istok i Zapad, a danas se bojazan svijeta odnosi na nepoznanicu tko ima, a tko bi uskoro mogao imati nuklearno oružje. Stranica <http://nuclearweaponarchive.org>/upravo se bavi tom problematikom i premda će se posjetitelju isprava učiniti da je to jednostavan i ne odveć kvalitetan site uvjeravamo vas da nije tako.

Pregršt linkova s cjelokupnom (općepoznatom) poviješću razvoja, testiranja i uporabe nuklearnog naoružanja, grafičke mape, rezultati nuklearnih testova, problematika terorizma, znanstvenika koji prodaju znanje o atomskom oružju i još mnogo toga nalazi se na stranici i s vremenom na vrijeme se dopunjava novim tekstovima i znanstvenim radovima objavljenima u mnogim svjetskim stručnim časopisima. Posebna zanimljivost sitea je čuvanje stare građe, tj. stvaranje svojevrsne arhive koja datira i unatrag desetak godina. Preporuka: svakako pogledati!

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio Z. STIPANOVIC

1. 15. kolovoza (Velika Gospa) slavimo:

- A Marijino rođenje
- B Marijino krštenje
- C Marijino uznesenje na nebo

2. Anđeo koji je Mariji objavio radosnu vijest da će začeti i roditi Sina zvao se:

- A Gabriel
- B Rafael
- C Mihael

3. Marijini roditelji su:

- A Zaharija i Elizabeta
- B Joakim i Ana
- C Adam i Eva

4. Marija je rodila Sina Božjeg u:

- A Nazaretu
- B Jeruzalemu
- C Betlehemu

5. Marija se rodila:

- A 8. rujna
- B 8. studenog
- C 8. prosinca

Ljeto 2006.

Djelatnici MORH-a, pripadnici OS-a RH, invalidi, udovice, djeca i roditelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja i članovi njihove uže obitelji, te umirovljeni djelatnici MORH-a i OS-a RH i ove turističke sezone mogu po povoljnim uvjetima ljetovati u hotelima "Zagreb" - Split i "Veli Jože"- Pula.
Ljetovanje je organizirano kao sedmodnevni paket-aranžmani (polupansion, puni pansion).

Rezervacije i informacije mogu se dobiti na recepcijama hotela.

Hotel "Veli Jože" - Pula

- u neposrednoj blizini gradskog središta
- blizina gradske plaže Valkane
- otvoren tijekom cijele godine

Hotel "Veli Jože" - Pula

Bečka 7, 52000 Pula

tel. 052/ 551-182, 551-320

fax: 052/ 214 - 240

Hotel "Zagreb"- Split

- u neposrednoj blizini Splita
- vlastita plaža, sportsko-rekreativni sadržaji
- otvoren tijekom cijele godine

Hotel "Zagreb" Duišovo

Put Duišova 23, 21000 Split

tel. 021/ 353-260

fax. 021/353-202